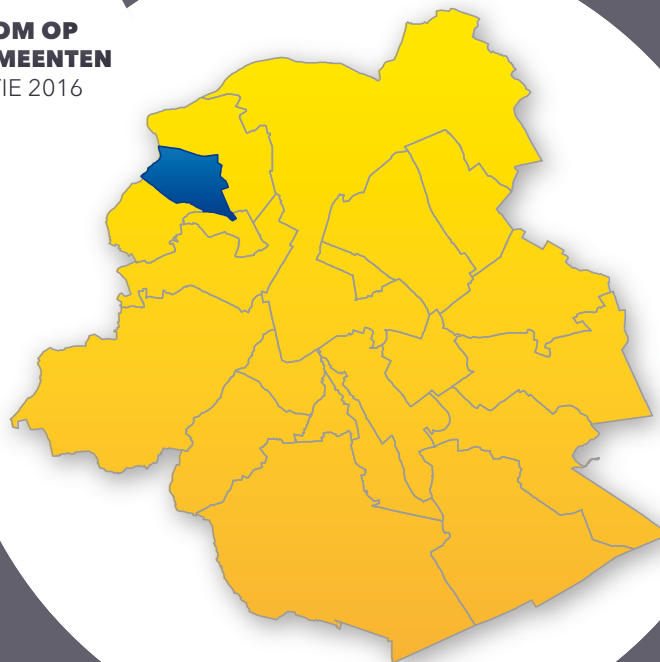

**ZOOM OP
DE GEMEENTEN**
EDITIE 2016

zoom op

GANSHOREN

OBSERVATORIUM
VOOR GEZONDHEID EN
WELZIJN BRUSSEL

OBSERVATOIRE DE
LA SANTÉ ET DU SOCIAL
DE BRUXELLES

COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

INSTITUT DE RECHERCHES
INTERDISCIPLINAIRES SUR BRUXELLES
UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

Realisatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel
Institut de recherches interdisciplinaires sur Bruxelles -
Université Saint-Louis - Brussel (directie: Benjamin WAYENS)

Vertaling

Brussels Translation

Lay-out

Nathalie DA COSTA MAYA,
Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl

Voor meer informatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

Roger KALENGA-MPALA
Perspective
Naamsestraat 59 – 1000 Brussel
bisa@perspective.brussels – www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad

Marion ENGLERT en Sarah LUYTEN
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
Louizalaan 183 – 1050 Brussel
observat@ggc.irisnet.be – www.observatbru.be

Depotnummer

D/2016/9334/16
D/2016/6374/264

Het rapport mag gekopieerd worden mits vermelding van de bron:

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en Observatorium
voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad
(Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), 2016, Zoom
op de gemeenten: Ganshoren.

Ce document est également disponible en français.

1. GANSHOREN EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN**4****2. BEVOLKING****9**

2.1.	Evolutie en loop van de bevolking	9
2.2.	Structuur van de bevolking volgens leeftijd en geslacht	10
2.3.	Nationaliteiten	12
2.4.	Huishoudens	13

3. JONGE KINDEREN**14**

3.1.	Evolutie van het aantal kinderen jonger dan 3 jaar	14
3.2.	Kinderopvang: dekkingsgraad en toegankelijkheid	14

4. ONDERWIJS**16**

4.1.	Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar	16
4.2.	Schoolbevolking: onderwijsniveau, plaats van scholing en onderwijsvorm	17
4.3.	Schoolachterstand	18

5. ARBEIDSMARKT**19**

5.1.	Socio-economische positie van de bevolking	19
5.2.	Activiteits-, werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad	20
5.3.	Profiel van de niet-werkende werkzoekenden	21
5.4.	Deeltijdse werknemers	21

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT**22**

6.1.	Binnenlandse werkgelegenheid	22
6.2.	Ondernemingen	23
6.3.	Evolutie 2006-2013	24

7. INKOMENS**25**

7.1.	Fiscale inkomens	25
7.2.	Personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen	28
7.3.	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV)	29

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN**30**

8.1.	Kernindicatoren voor de gemeentelijke financiën	30
8.2.	Structuur van de belangrijkste gewone ontvangsten en uitgaven	30
8.3.	Investeringen	32

9. HUISVESTING**33**

9.1.	Kenmerken van het woningbestand	33
9.2.	Sociale woningen	35
9.3.	Huurprijs en vastgoedprijzen	35

10. GEZONDHEID**36**

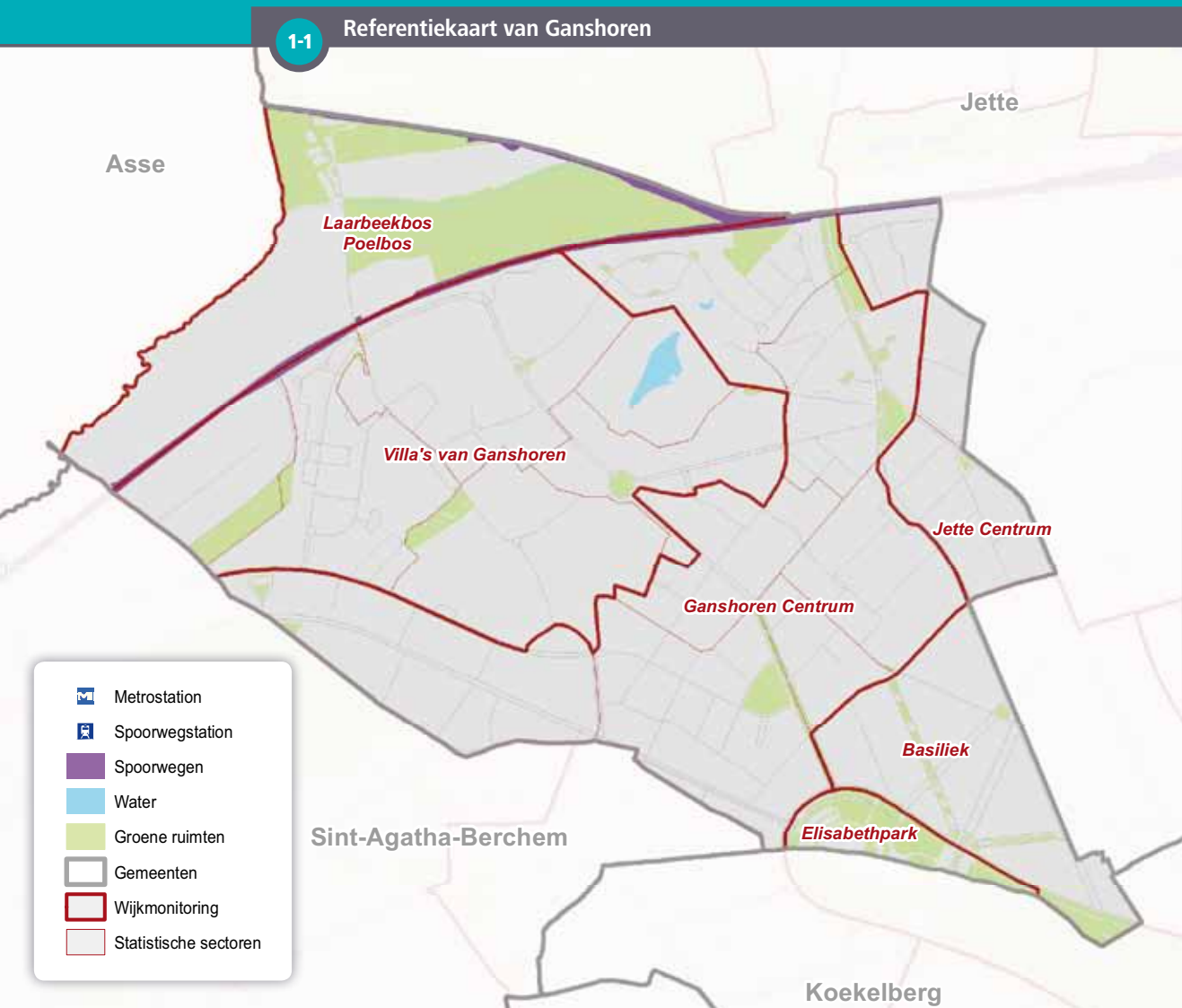
10.1.	Gezondheid van de pasgeborenen	36
10.2.	Algemene gezondheidstoestand	38

WOORDENLIJST**41****LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN****45****VOOR WIE MEER WIL WETEN****46**

1. GANSHOREN EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN¹

1-1

Referentiekarta van Ganshoren

LANDSCHAP EN STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR VAN HET GEMEENTELIJK GRONDGEBIED

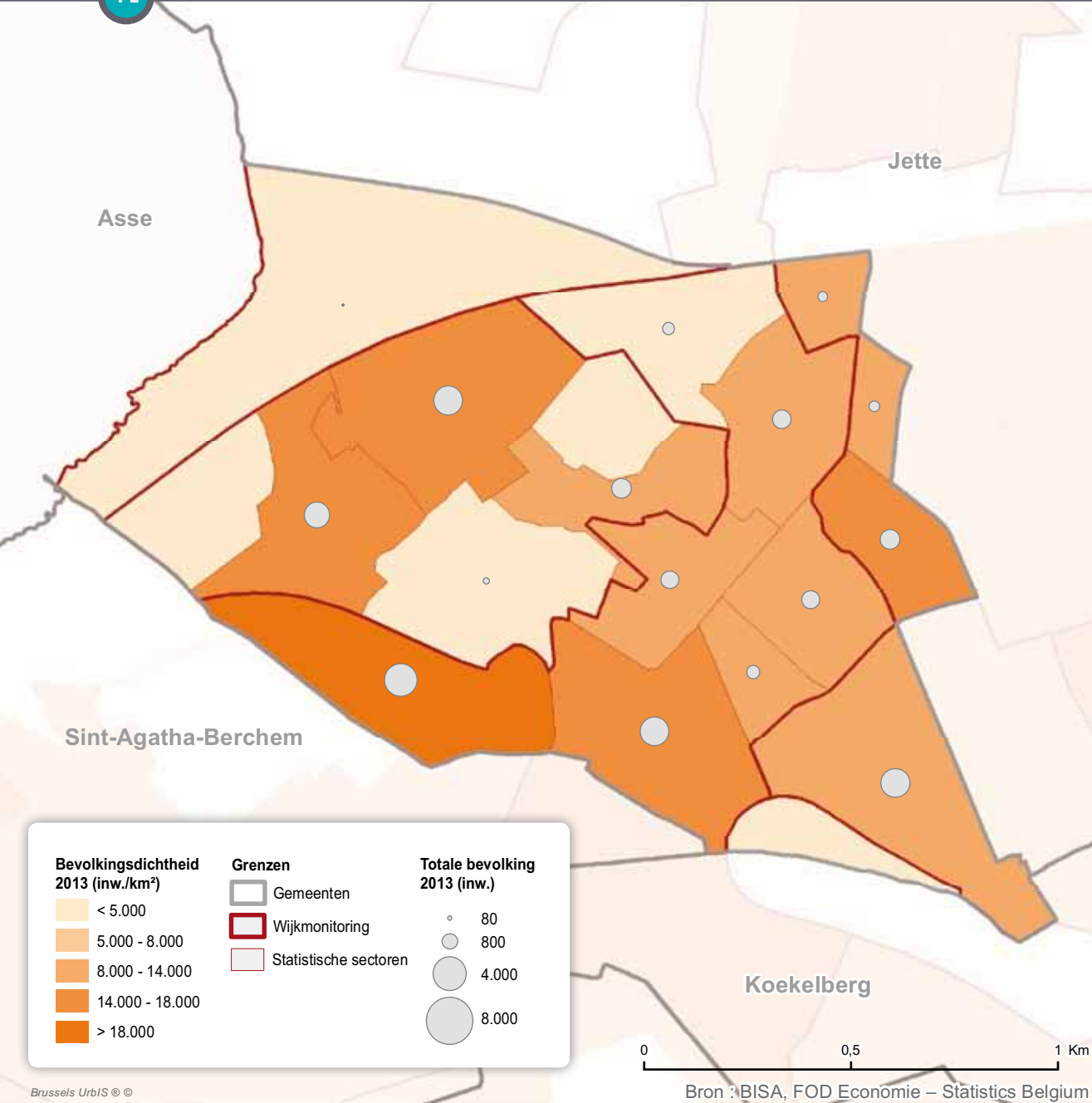
De gemeente Ganshoren (2,5 km², 1,5 % van het gewestelijk grondgebied) is gelegen in het noordwesten van het Brussels Gewest. Ze grenst in het noorden en het oosten aan Jette, in het zuiden aan Koekelberg, in het zuidwesten aan Sint-Agatha-Berchem en in het westen aan Asse (Vlaams Gewest).

De **referentiekarta** **1-1** geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld, meer bepaald in **statistische sectoren**² en **wijken** van de Wijkmonitoring. De gemeente Ganshoren telt zes wijken, waarvan twee volledig binnen de gemeentegrenzen vallen (Ganshoren-Centrum en Villa's van Ganshoren). De andere wijken overlappen met één of meer andere gemeenten en deze intergemeentelijke wijken benadrukken de continuïteit van het stadsweefsel: Basiliek (met Koekelberg en Jette), Jette-Centrum en Laarbeekbos-Poelbos (met Jette) en Elisabeth Park (met Koekelberg). Deze laatste twee wijken zijn niet bewoond maar bestaan uit open ruimte, parken of sportinfrastructuur.

¹ Op het einde van het document vindt u een selecte bibliografie, pagina 46.

² De blauwgekleurde woorden worden in de woordenlijst op het einde van dit document uitgelegd.

1-2 Bevolkingsdichtheid per statistische sector, Ganshoren, 1 januari 2013

De bevolkingsdichtheid in Ganshoren is 9 802 inwoners/km² en is het hoogst in het zuidoosten van de gemeente **1-2**.

De landschappelijke en stedenbouwkundige structuur van Ganshoren kan onderverdeeld worden in twee delen. Het zuidelijk en oostelijk deel van de gemeente wordt gekenmerkt door de oude dorpskern en dichtbevolkte **wijken** en in het noorden en noordwesten van Ganshoren is er meer open ruimte in de brede vallei van de Molenbeek.

Het zuidelijk gelegen centrum van Ganshoren

De meeste inwoners wonen in het zuiden van de gemeente, in de **wijken** grenzend aan Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem, in eengezinswoningen (vaak bel-etagewoningen) of in kleine opbrengstgebouwen langs de Karel V-laan en in de oude dorpskern rond de Sint-Martinuskerk. Het centrale gedeelte van de gemeente wordt ingenomen door collectieve hoogbouw ("buildings") langs de Van Overbekelaan, de Negen Provinciënlaan, de Johann-Sebastian Bachlaan en de Maria van Hongarijelaan. Een deel van deze gebouwen zijn sociale woontorens. In het westen is recent een nieuwe buurt verstedelijkt, niet ver van het Basilix-shoppingcenter (een shoppingcenter op het grondgebied van de gemeente Sint-Agatha-Berchem).

De noordelijk gelegen Vallei van de Molenbeek

De groene zone ten noorden van de spoorweg (**wijk** Laarbeekbos – Poelbos) is niet bewoond en overlapt met de vallei van de Molenbeek, met o.a. het Moeras van Ganshoren (een natuureservaat met een opmerkelijke fauna en flora), het Albert-I-park en het Boudewijnpark. Deze zone draagt bij aan de Groene Wandeling en het **groen en blauw netwerk** van het Gewest en is ook deel van het Europese groene netwerk Natura 2000. Hier liggen ook het nieuwe kerkhof van Ganshoren en een aantal sportvoorzieningen. Een deel van het gebied (Het Veroost) is bestemd als industriezone en hier plant het Gewest (Citydev) in de toekomst nieuwe bedrijven.

Algemene kenmerken van de bebouwing en sociale woningen

De gemeente, gelegen in de **tweede kroon**, verstedelijkte relatief recent. Bijna de helft van het **woningbestand** werd gebouwd na 1960.

Ganshoren is één van de gemeenten met het hoogste aandeel **sociale woningen** (12 sociale woningen voor 100 huishoudens, tegen 7 voor 100 op gewestelijk niveau). Deze omvatten o.a. de tuinwijk Heideken rond het Homeplein en het Sorbeboomplein en vooral de vier sociale woontorens 'de Villa's van Ganshoren'. Hoewel het aanbod aan sociale woningen in Ganshoren redelijk recent is in vergelijking met het Brusselse gemiddelde, werden de Villa's van Ganshoren en de buurt rondom grondig gerenoveerd tussen 2010 en 2014.

Transit-, pendel- en plaatselijk verkeer

Het residentiële en grotendeels rustige karakter van de gemeente wordt verstoord door een hoge verkeersdruk van twee belangrijke invalswegen voor het Brussels Gewest (de Wereldtentoonstellingslaan en vooral de Keizer Karellaan) en door de ligging tussen de verkeerswisselaar van Groot Bijgaarden en de ingang van de Leopold II tunnel voor de Basiliek van Koekelberg. Een niet verwaarloosbaar deel van het transitverkeer komt terecht in de woonwijken. Dit pendel- en transitverkeer mengt zich vooral rond de Basiliek van Koekelberg met het plaatselijk verkeer, onder andere door de aanwezigheid van verschillende scholen in deze wijk en, op het einde van de Maria van Hongarijelaan, met het verkeer voor het Basilix Shopping Center.

DE INWONERS EN HUN KENMERKEN

Demografisch profiel

Het **bevolkingsaantal** van de gemeente is pas na de Tweede Wereldoorlog gegroeid, met een piek in de jaren '70. Daarna daalde het bevolkingsaantal om vanaf de jaren 2000 terug te stijgen. Tussen 2005 en 2015 groeide de bevolking van Ganshoren met 17 % en de gemeente telt 24 066 inwoners op 1 januari 2015. Dit is 2 % van de Brusselse bevolking.

Gedurende lange tijd was Ganshoren de gemeente met de oudste bevolkingsstructuur van het hele Brussels Gewest. We zien echter de afgelopen jaren een zekere **verjonging** van de bevolking in Ganshoren door een daling van het aandeel 65-plussers en een stijging van het aandeel jongeren (0-17 jaar). In 2015 is iets meer dan een op vijf inwoners jonger dan 18 jaar, wat het hetzelfde aandeel is als op het gewestelijk niveau.

De bevolking van Ganshoren blijft echter wel **ouder** dan het gewestelijk gemiddelde. De gemiddelde **leeftijd** in de gemeente is 40 jaar en 18 % van de bevolking is 65 jaar en ouder.

De jongere bevolking is geconcentreerd in het zuidoosten van de gemeente, terwijl de ouderen voornamelijk in het noordoosten wonen.

Tussen 2005 en 2015 steeg het aandeel **huishoudens** met minimum drie personen, ten koste van het aandeel een- en tweepersoonshuishoudens. In 2015 zijn een op vier huishoudens koppels met kinderen, een aandeel gelijk aan dat van het Gewest. De koppels zonder kinderen en de alleenstaande ouders zijn oververtegenwoordigd ten opzichte van het gewestelijk gemiddelde. De oververtegenwoordiging van alleenstaande ouders in Ganshoren wordt waarschijnlijk verklaard door het grote aandeel sociale woningen.

Een vijfde van de bevolking heeft een buitenlandse **nationaliteit** (veel minder dan in het Gewest). De personen met een buitenlandse nationaliteit wonen vooral in het zuidoostelijk deel van de gemeente. Onder de personen met een buitenlandse nationaliteit, zijn de personen uit de nieuwe lidstaten van de Europese Unie, maar ook uit Noord-Afrika en Sub-Saharisch Afrika oververtegenwoordigd in vergelijking met het hele Brussels Gewest, in tegenstelling tot personen uit de EU-15. Tussen 2005 en 2015 zien we een sterke toenemende aanwezigheid van Roemenen en, in mindere mate, Polen (dit houdt verband met de toetreding tot de EU). Ze vormen in 2015 respectievelijk de eerste en de derde belangrijkste groep van de niet-Belgen in de gemeente. Marokkanen vormen de tweede belangrijkste groep en hun aantal stijgt eveneens in deze periode, gedeeltelijk omwille van een migratiebeweging vanuit de **arme sikkel**³.

³ Schoonvaere, Q. (2014) *België-Marokko 50 jaar migratie. Demografische studie over de populatie van Marokkaanse herkomst in België*, Federaal Migratiecentrum, Demo.

Socio-economisch profiel

Net zoals andere gemeenten gelegen in de [tweede](#) noordwestelijke [kroon](#) van het Gewest, heeft de bevolking van Ganshoren vaak een sociaaleconomisch middenklasseprofiel. Het gemeentelijk [gemiddeld inkomen](#) ligt hoger dan het gewestelijk gemiddelde, enkel in de [statistische sector](#) "Villa's van Gashoren" (waar voornamelijk sociale woningen liggen) ligt het inkomen duidelijk lager.

Het aandeel inwoners van Ganshoren tussen 18 en 64 jaar dat van een werkloosheids-, invaliditeits- of een **uitkering** voor personen met een handicap leeft, ligt iets hoger dan het gewestelijk gemiddelde. Het aandeel inwoners (18-64 jaar) dat recht heeft op een [leefloon](#) of [equivalent leefloon](#) ligt in Ganshoren daarentegen veel lager dan in het hele Gewest.

Daarnaast telt de gemeente bijna een op vier rechthebbenden voor de [verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige](#) verzorging, en dit percentage loopt op tot bijna een op drie voor de jongeren onder 18 jaar.

In Ganshoren is 68 % van de personen op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) actief op de **arbeidsmarkt**. De [activiteitsgraad](#) ligt duidelijk hoger dan het gewestelijke gemiddelde, voor zowel mannen als voor vrouwen. Er zijn wel enkele ruimtelijke verschillen binnen de gemeente, in de sociale woonwijken ligt de activiteitsgraad immers lager dan in de rest van de gemeente.

Een vijfde van de [beroepsbevolking](#) is werkzoekend. De [werkloosheidsgraad](#) ligt een beetje onder het gewestelijke gemiddelde, voor beide geslachten, maar in belangrijkere mate voor de mannen. Ook hier ligt de werkloosheidsgraad hoger in de sociale woonwijken. De jongerenwerkloosheid is iets lager dan het gewestelijk gemiddelde, maar het gebrek aan geschikte werkgelegenheid, treft toch bijna een op drie jongeren van Ganshoren.

Wat de [binnenlandse werkgelegenheid](#) betreft, heeft Ganshoren slechts weinig **arbeidsplaatsen** op haar grondgebied. Het aandeel arbeidsplaatsen voor arbeiders (bijna twee op vijf arbeidsplaatsen) is dubbel zo hoog dan in het Gewest. De industriële sector is in Ganshoren dan ook belangrijker (op vlak van het aandeel arbeidsplaatsen) dan gemiddeld voor het Gewest, en is goed voor 6 % van alle arbeidsplaatsen. Onderwijs, diensten aan bedrijven en de sociale en gezondheidssector zijn de belangrijkste activiteitstakken op basis van het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente (bijna twee derde van de plaatsen).

Het bruto geboortecijfer steeg in Ganshoren tussen 2003 en 2013, maar ligt nog altijd onder dat van het hele Gewest. Meer dan een op vijf van de **kinderen** wordt in Ganshoren geboren in een gezin zonder inkomen uit formele arbeid. De dekkingsgraad van de **kinderopvang** binnen de gemeente is met meer dan een plaats voor drie kinderen (jonger dan 3 jaar) iets hoger in Ganshoren dan in het Gewest. Binnen de gemeente zijn er vooral kinderopvangplaatsen in het centrum van de gemeente, terwijl in de zuidoostelijke wijken wel meer jonge kinderen wonen.

De leerlingen die in Ganshoren wonen, volgen verhoudingsgewijs iets vaker technisch secundair **onderwijs** en minder vaak beroepsonderwijs in vergelijking met het hele Brussels Gewest. Het aandeel jongeren met **schoolachterstand** in Ganshoren bedraagt 20 % bij de meisjes en 28 % bij de jongens (niet te verwaarloosbare aandelen maar wel iets onder het gewestelijke gemiddelde).

Algemeen zijn de **huur- en woningprijzen** in Ganshoren lager dan het gewestelijk gemiddelde. Merk op dat het aandeel eigenaars hoger ligt in de gemeente (45 %) dan in het Gewest.

Wat **overheidsfinanciën** betreft, kende de gemeente vooral in het verleden financiële moeilijkheden, haar financiële situatie is ondertussen wel verbeterd: sinds 2007 tekenen de rekeningen van de gemeente een gecumuleerd positief resultaat op. De belangrijkste ontvangstenbronnen in Ganshoren zijn de opcentiemen bij de onroerende voorheffing en bij de personenbelasting. Het aandeel van ontvangsten uit de opcentiemen bij personenbelasting is hoger dan voor de 19 gemeenten samen.

Gezondheid van de inwoners

De **levensverwachting** is in Ganshoren, net zoals in het Gewest, 83 jaar voor de vrouwen en 78 jaar voor de mannen. In vergelijking met het Gewest, is het vroegtijdig sterftecijfer (voor 75 jaar) wel hoger voor vrouwen. **Gezondheid** hangt af van talrijke factoren zoals levensstijl, fysieke omgeving (arbeidscondities, huisvesting), sociale omgeving (sociale en familiale ondersteuning), de toegang tot en de kwaliteit van de zorg, enz. Het sociaal statuut is door zijn link met alle andere determinanten een heel belangrijke gezondheidsdeterminant.

UITDAGINGEN

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Ganshoren komen enkele uitdagingen naar voren.

Verjonging maar nog altijd veel ouderen

Tussen 2005 en 2015 steeg het bevolkingsaantal in Ganshoren. Het aantal geboortes steeg en de bevolkingsstructuur kende in het algemeen een sterke **verjonging**. Er is een stijging van het aantal gezinnen met kinderen. Dit impliceert belangrijke uitdagingen op vlak van openbare infrastructuur, voldoende aangepaste woningen, kinderopvangplaatsen en onderwijs, etc.

Daarnaast telt Ganshoren nog altijd een relatief belangrijk aantal oudere personen (65 jaar en ouder). Hoewel het aandeel van deze leeftijdsgroep de laatste jaren daalde in de gemeente ten voordele van de jongeren, blijft ze hoger liggen dan het gewestelijk gemiddelde. Daarenboven steeg het aandeel zeer oude personen (85-89 jaar) onder de bevolking van 65 jaar en ouder – zoals dit eveneens het geval is op gewestelijk niveau – en dit impliceert eveneens de noodzaak voor een aangepast aanbod aan diensten en infrastructuur.

Tussen middenklasse en een socio-economisch kwetsbare bevolking

De sociaaleconomische situatie van de bevolking is gemiddeld iets beter in Ganshoren in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde, toch bevindt een steeds groeiend aandeel van de bevolking zich in een meer kwetsbare socio-economische positie. De situatie van veel **wijken** van het noordwestelijk deel van de **tweede kroon** gaat erop achteruit. De economische positie van de bevolking van Ganshoren op de arbeidsmarkt lijkt inderdaad minder gunstig dan vroeger. In deze context kan de stijgende werkloosheid tot problemen leiden bij gezinnen die twee banen nodig hebben om financiële stabiliteit te waarborgen. Daarnaast draagt de immigratie vanuit de **arme sikkels**⁴ naar de gemeente bij tot een toenemende aanwezigheid van een kwetsbare bevolking, zowel op de private als op de sociale huurmarkt.

Huisvesting

Het sociale woningpark is relatief belangrijk in Ganshoren, er moeten wel continu grote inspanningen geleverd worden inzake onderhoud en renovatie. Naast het onderhoud van het woninkpark dient de gemeente te zorgen voor een integratie van allen, ook de meest kwetsbaren, op haar grondgebied.

De sterke bevolkingstoename zorgt voor een verdichting op veel plaatsen in de gemeente. Deze verdichting kan in de toekomst nog toenemen, dit heeft gevolgen voor de vraag naar woningen.

Stadsvernieuwingsbeleid en mobiliteit

Er zijn verschillende uitdagingen rond mobiliteit, met name met de aanleg van de nieuwe tramlijn tussen het oosten van Ganshoren, Jette (onder andere het Universitair Ziekenhuis Brussel) en de metrolijnen (Simonis-Heizel).

De gemeente dient ook de behoeften van haar bewoners (lokale mobiliteit) en die van de pendelaars (uitbreiding van de grote Ring rond Brussel) te verzoenen. De verkeers- en geluidsoverlast rond de Karel V-laan vraagt eveneens om een oplossing zodat er een evenwicht komt tussen de woonkwaliteit en mobiliteit.

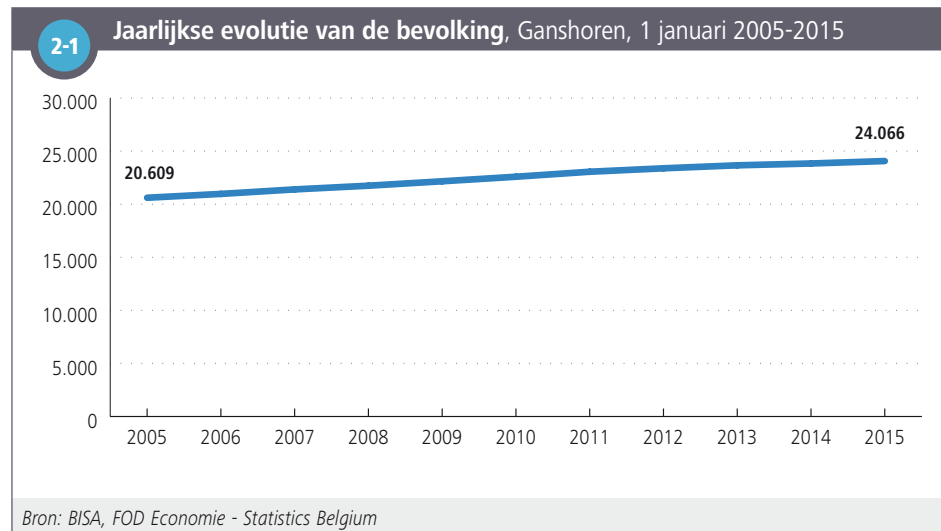
Ten slotte stellen nakende industrieplannen in Het Veroost een uitdaging omtrent hun verzoening met lokale sportvoorzieningen en open ruimte.

4 Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I., Loopmans, M. (2015) *Dynamiek van de buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*, ULB, KULeuven, POD Maatschappelijke Integratie, Brussel.

2. BEVOLKING

2.1. EVOLUTIE EN LOOP VAN DE BEVOLKING

Op 1 januari 2015 telt de gemeente Ganshoren officieel 24 066 inwoners, of 2 % van bevolking in het Brussels Gewest **2-1**. De bevolkingsdichtheid bedraagt 9 802 inwoners per km², dit is iets hoger dan deze van het Gewest (7 282 inwoners per km²). Tussen 2005 en 2015 nam de bevolking van Ganshoren toe met 17 %, dit stemt overeen met een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,6 % (wat hetzelfde groeiritme is als het hele Gewest).

Ook in het jaar 2014 groeide de bevolking van Ganshoren tegen hetzelfde ritme als de bevolking van het Gewest (+1 %). De evolutie van de bevolking vloeit voort uit de combinatie van drie factoren: het natuurlijk saldo, het intern migratiesaldo en het extern migratiesaldo **2-2**.

2-2 Loop van de bevolking				
	Ganshoren		Brussels Gewest	
	Aantal		Aantal	
Natuurlijke loop				
Geboorten (2014)	386	16,1 ‰	18.514	15,8 ‰
Sterfgevallen (2014)	219	9,1 ‰	9.032	7,7 ‰
Natuurlijk saldo (2014)	167	7,0 ‰	9.482	8,1 ‰
Migraties				
Intern migratiesaldo (2014)	-88	-3,7 ‰	-13.420	-11,5 ‰
Internationaal migratiesaldo (2014)	153	6,4 ‰	16.106	13,8 ‰
Totale aangroei (inclusief statistische aanpassing)				
Jaarlijkse bevolkingsgroei (2014)	230	1,0 %	11.687	1,0 %
Gemiddelde jaarlijkse bevolkingsgroei (2005-2014)		1,6 %		1,6 %
Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium				
Noot: De statistische aanpassing bevat alle laattijdig geregistreerde veranderingen (na 1 maart van het volgende jaar).				

Het **natuurlijk saldo** (het aantal geboorten min het aantal sterfgevallen) in verhouding tot de bevolking is positief in Ganshoren (7 ‰) en ligt iets onder het overeenkomstig cijfer voor het Brussels Gewest (8 ‰). Terwijl het bruto **geboortecijfer** (16 ‰) van dezelfde orde is als op niveau van het Gewest, ligt het bruto sterftecijfer iets hoger in Ganshoren (9 ‰) tegenover 8 ‰ in het Gewest).

Ganshoren heeft, zoals de meeste gemeenten in het Brussels Gewest, een negatief **intern migratiesaldo**: het aantal personen dat vanuit een andere gemeente in België naar Ganshoren migreert (1 925) ligt lager dan, omgekeerd, het aantal personen dat Ganshoren verlaat voor een andere Belgische gemeente (2 013). In verhouding tot de bevolking is dit saldo echter veel minder negatief in Ganshoren (-3,7 ‰) dan op schaal van het Gewest (-11,5 ‰). Het **internationaal migratiesaldo** is positief, net zoals in (op één na) alle Brusselse gemeenten: het aantal mensen dat vanuit het buitenland in Ganshoren komt wonen (538) is groter dan het aantal personen dat Ganshoren

verlaat om zich in het buitenland te vestigen (385)⁵. Dit saldo ligt, in verhouding tot de bevolking, weliswaar ruim twee keer lager in Ganshoren dan op niveau van het Gewest.

Naast de [officiële bevolking](#) telt elke gemeente ook een zeker aantal personen dat er wel woont, maar niet tot de officiële bevolking wordt gerekend (asielzoekers, vreemdelingen in een onregelmatige verblijfssituatie, diplomaten en hun gezinsleden...). Wat specifiek de geboorten en sterfgevallen betreft, zijn de [Statistische formulieren voor geboorten en overlijden](#) een nuttige aanvulling op de gegevens van de officiële bevolking. Deze vermelden immers alle geboren en overleden personen en niet enkel de geboorten en overlijdens van de personen die er officieel verblijven, zie hoofdstuk Gezondheid.

2.2. STRUCTUUR VAN DE BEVOLKING VOLGENS LEEFTIJD EN GESLACHT

De bevolkingsstructuur in Ganshoren kent tussen 2005 en 2015 een sterke verjonging: het aandeel 65-plussers in de bevolking daalde terwijl het aandeel jongeren (0-17 jaar) steeg.

In 2015 bleef het aandeel van de bevolking van 65 jaar en ouder in Ganshoren wel ver boven het gewestelijk gemiddelde (18 % in Ganshoren tegenover 13 % in het Gewest). Het aandeel jongeren is gelijk aan dat van het Gewest (23 %), terwijl het aandeel personen op actieve leeftijd ondervertegenwoordigd is (59 % tegenover 64 % in het Gewest) [2-3](#).

2-3 Uitsplitsing van de bevolking per leeftijdsgroep, 1 januari 2005 en 2015								
	Ganshoren				Brussels Gewest			
	2005		2015		2005		2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0 - 17 jaar	3.979	19,3	5.523	22,9	217.522	21,6	267.922	22,8
18 - 64 jaar	11.884	57,7	14.122	58,7	633.716	62,9	751.915	64,0
65 jaar en meer	4.746	23,0	4.421	18,4	155.511	15,4	155.336	13,2
Totaal	20.609	100,0	24.066	100,0	1.006.749	100,0	1.175.173	100,0

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Al blijft de bevolking van Ganshoren gemiddeld ouder dan de bevolking van het hele Gewest, ze tekende wel een veel snellere verjonging op: de gemiddelde leeftijd in de gemeente daalde van 43,1 jaar in 2005 tot 40,0 jaar in 2015, tegenover van 38,5 jaar tot 37,4 jaar in het Brussels Gewest. Terwijl Ganshoren in 2005 nog de hoogste [verouderingscoëfficiënt](#) van het Gewest kende (119 %) zakte deze tot 80 % in 2015 - wat wel nog steeds ver boven de verouderingscoëfficiënt van het Gewest ligt (58 %). De [economische afhankelijkheidscoëfficiënt](#) is iets gedaald maar blijft in 2015 veel hoger dan in het Brussels Gewest (70 % tegenover 56 %), door een hoger aandeel ouderen en een lager aandeel personen op actieve leeftijd. De [senioriteitscoëfficiënt](#) is gestegen en ligt in 2015 hoger dan deze van het Gewest - dit weerspiegelt een relatief belangrijk aandeel van de zeer ouderen (80 jaar en ouder) onder de personen van 65 jaar en ouder [2-4](#).

Tot slot kent Ganshoren een kleiner aandeel mannen dan het Brussels Gewest (met een [geslachtsverhouding](#) van 88 mannen voor 100 vrouwen tegenover 95 voor 100 in het Brussels Gewest). Deze vaststelling houdt grotendeels verband met de leeftijdsstructuur, daar vrouwen - die een grotere levensverwachting hebben - meer zijn vertegenwoordigd bij de ouderen. Het aandeel mannen in Ganshoren is tussen 2005 en 2015 wel sterk toegenomen, dit houdt verband met de verjonging van de bevolking.

2-4 Indicatoren over de structuur van de bevolking, 1 januari 2005 en 2015				
	Ganshoren		Brussels Gewest	
	2005	2015	2005	2015
Gemiddelde leeftijd totaal (jaar)	43,1	40,0	38,5	37,4
Gemiddelde leeftijd mannen (jaar)	40,2	37,7	36,7	36,1
Gemiddelde leeftijd vrouwen (jaar)	45,4	42,2	40,2	38,6
Verouderingsratio [65+/0-17] (%)	119,3	80,0	71,5	58,0
Afhankelijkheidsratio [(0-17)+(65+)]/(18-64) (%)	73,4	70,4	58,9	56,3
Senioriteitscoëfficiënt [80+/65+] (%)	29,8	34,5	30,4	32,5
Geslachtsverhouding (%)	81,5	88,2	92,4	95,1

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

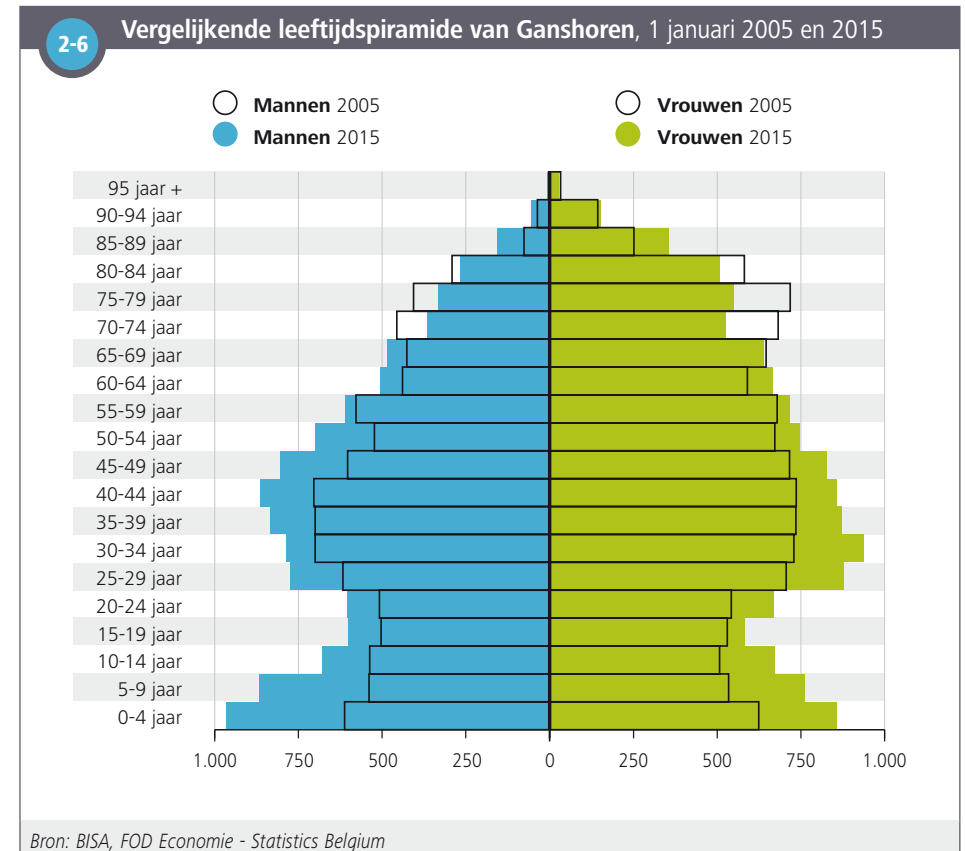
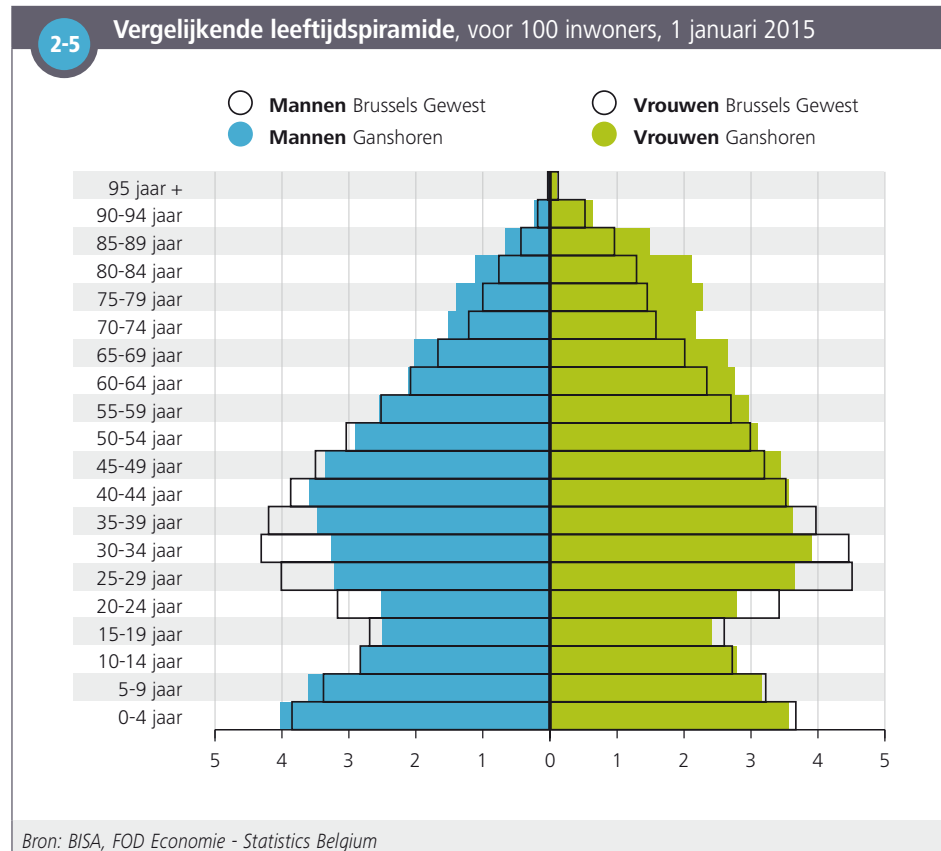
5 Deze cijfers bevatten naast de immigratie (in sensu stricto) ook de veranderingen van register, de ambtshalve schrappingen en de herinschrijvingen na schrapping.

De eerste **vergelijkende leeftijds piramide** toont dat Ganshoren, in vergelijking met het hele Brussels Gewest, een sterke oververtegenwoordiging kent van de oudere bevolking, in het bijzonder van de vrouwen van 60 jaar en ouder. Daarentegen is er een ondervertegenwoordiging van mannen van 15 tot en met 54 jaar en van vrouwen van 15 tot en met 39 jaar in de gemeente. Het aandeel kinderen is in Ganshoren gelijklopend met het aandeel kinderen in het Gewest **2-5**.

Merk op dat het **totale vruchtbaarheidscijfer** iets hoger ligt in Ganshoren (2,2) dan het gewestelijk gemiddelde (1,9), wat het relatief hoge aandeel kinderen tegenover het laag aandeel vrouwen op vruchtbare leeftijd verklaart.

De tweede **leeftijds piramide tussen 2005 en 2015** toont dat de bevolkingstoename, in verschillende mate, plaatsvond in alle leeftijdsklassen uitgezonderd die van 70 tot en met 84 jaar. Onder de oudere personen was er enerzijds een daling van het aantal personen van 70 tot en met 84 jaar, zoals hierboven reeds aangehaald, en anderzijds een stijging van het aantal 85-plussers. Het aantal kinderen van 0 tot 10 jaar nam sterk toe **2-6**.

Terwijl in 2005 Ganshoren de oudste leeftijdsstructuur had van alle gemeenten van het Gewest, kende zij een zeer sterke wijziging van haar leeftijdsstructuur tussen 2005 en 2015. De leeftijds piramide evolueerde van een rechte figuur (door het zeer hoge aandeel ouderen) tot een piramide met een bredere basis en een breder midden (door de toename van het aantal kinderen en het aantal personen op actieve leeftijd). De leeftijdsstructuur van Ganshoren lijkt steeds meer en meer op deze van het hele Brusselse Gewest.

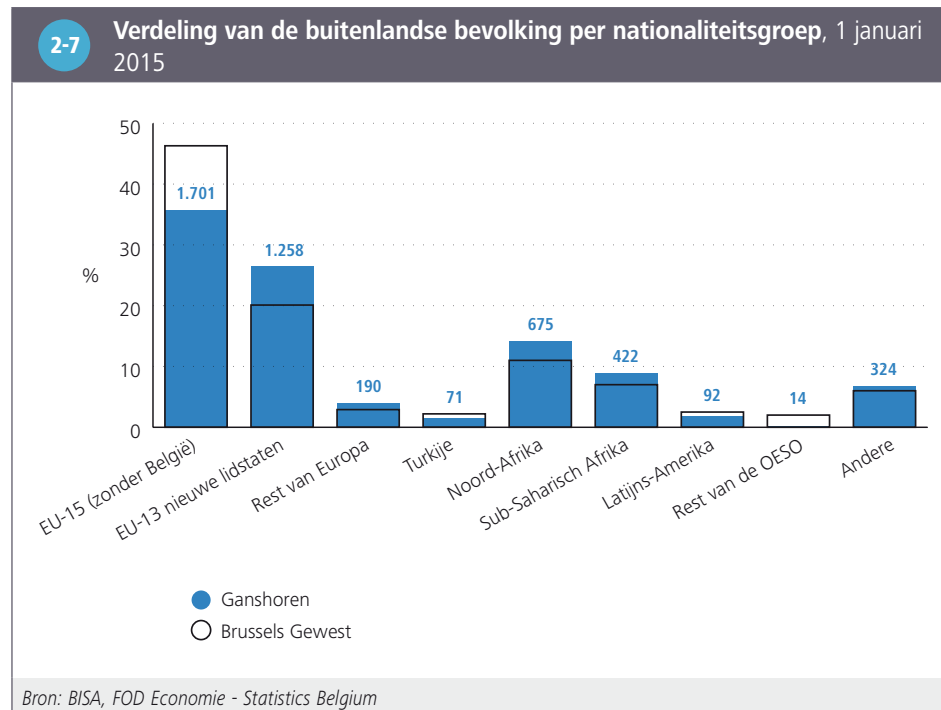

2.3. NATIONALITEITEN

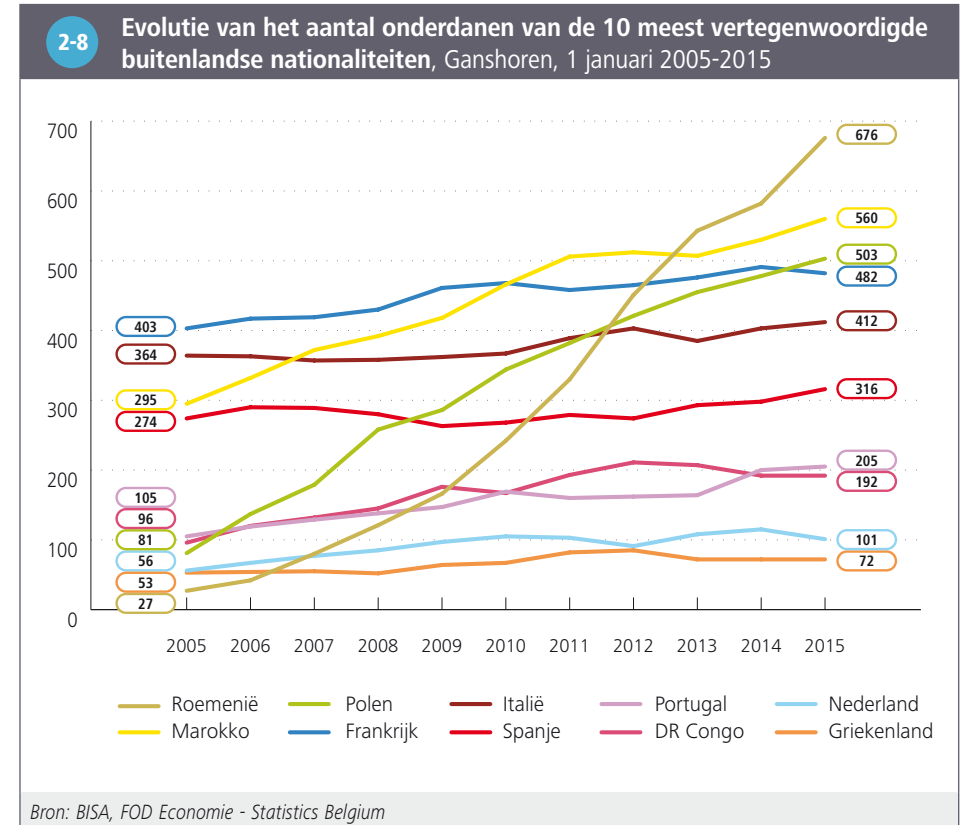
Op 1 januari 2015 hadden 4 747 personen in Ganshoren, of een vijfde van de bevolking, een buitenlandse **nationaliteit**. Dit aandeel ligt veel lager dan het gewestelijk gemiddelde (een derde van de bevolking). Ganshoren is inderdaad een van de Brusselse gemeenten met het kleinste aandeel personen met een buitenlandse nationaliteit. Toch is er een steeds sterkere internationalisering van de gemeente: het aandeel personen met buitenlandse nationaliteit verdubbelde in de gemeente tussen 2005 en 2015.

Onder de bevolking van Ganshoren met een buitenlandse nationaliteit, heeft 36 % een nationaliteit van de EU-15, 26,5 % een nationaliteit van één van de nieuwe lidstaten van de EU (EU-13), 14 % van een land van Noord-Afrika en 9 % van een land van Sub-Saharisch Afrika.

In vergelijking met het hele Brussels Gewest is er binnen de buitenlandse bevolking van Ganshoren een oververtegenwoordiging van voornamelijk personen uit de EU-13, uit Noord-Afrika en Sub-Saharisch Afrika en een ondervertegenwoordiging van personen uit de EU-15 ²⁻⁷.

Onder de bevolking met een **buitenlandse nationaliteit** zijn de Roemenen, gevolgd door Marokkanen, Polen en Fransen het sterkst vertegenwoordigd in 2015 ²⁻⁸.

De **stijging** van het aantal Roemenen is het opmerkelijkst: in 2005 waren er slechts 27 Roemenen en in 2015 steeg hun aantal tot bijna 700. Het zuiden van de gemeente grenst aan de westrand van de **arme sikkel**, waar er in het algemeen een sterkere concentratie is van Roemenen. Het aantal Polen steeg eveneens opmerkelijk, van 81 in 2005 tot meer dan 500 in 2015. Deze opvallende stijging is merkbaar in heel het Brussels Gewest en houdt verband met de toetreding tot de EU van Polen (in 2004) en Roemenië (in 2007). Eerst en vooral is er de regularisatie van personen die reeds aanwezig waren op het Brussels grondgebied. Verder is er de komst van nieuwe personen door het

vrije verkeer van werknemers. Ook is er een toename van werkaanbiedingen voor de onderdanen van deze nieuwe lidstaten in Brussel als hoofdstad van de EU⁶.

Het aantal Marokkanen verdubbelde bijna tussen 2005 en 2015 (+90 %). Ganshoren is een van de gemeenten van de **tweede kroon** waar onder andere de tweede generatie Marokkanen zich bij voorkeur gaat vestigen⁷.

2.4. HUISHOUDENS

Op 1 januari 2015 telde Ganshoren 11 202 private huishoudens, ofwel 853 huishoudens meer dan in 2005. In 2015 bestaat 44 % van de huishoudens uit één persoon, 26 % uit twee personen en 30 % uit minimum drie personen (tegenover respectievelijk 45 %, 30 % en 25 % in 2005). Het aandeel huishoudens met minstens drie personen steeg, terwijl het aandeel eenpersoonshuishoudens en vooral het aandeel huishoudens met twee personen daalde tussen 2005 en 2015 **2-9**.

De gemiddelde **grootte** van de private huishoudens in Ganshoren (2,14) is hetzelfde als in het Brussels Gewest in 2015.

Het aandeel alleenwonenden in de huishoudens in Ganshoren (44 %) ligt iets lager in vergelijking met het hele Brussels Gewest (47 %) **2-10**. Terwijl koppels zonder kinderen iets sterker vertegenwoordigd zijn in Ganshoren in vergelijking met het Gewest (respectievelijk 17,5 % en 15 %), is het aandeel koppels met kinderen gelijklopend (24 %). Ongeveer een op de acht huishoudens betreft een alleenstaande ouder (13 %) en 89 % van deze alleenstaande ouders zijn vrouwen⁸. Het relatief hoge percentage alleenstaande ouders heeft mogelijks deels te maken met het hoge aandeel sociale woningen in de gemeente.

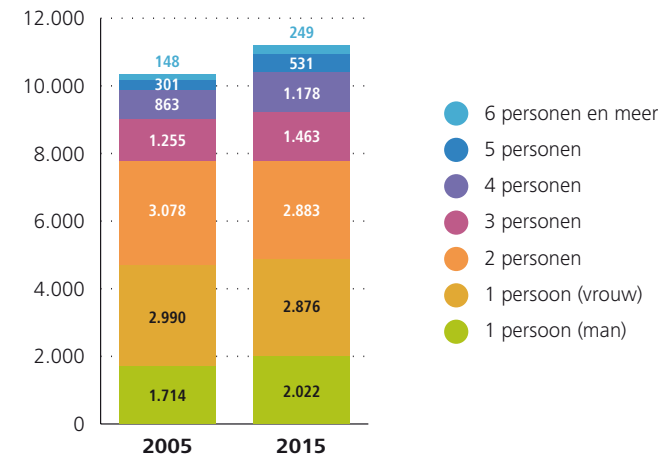
⁶ Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2015), *Een demografische boom onder de loep: Roemenen, Polen en Bulgaren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Focus nr. 9, juni 2015

⁷ Schoonvaere, Q. (2014), *België-Marokko. 50 jaar migratie. Demografische studie over de populatie van Marokkaanse herkomst in België*, Federaal Integratiecentrum, UCL.

⁸ Aangezien men maar op één plaats gedomicilieerd kan zijn en dit in geval van bilocatie voor de kinderen meestal bij de moeder is, wordt het aantal alleenstaande vaders onderschat.

2-9

Evolutie van het aantal private huishoudens per grootte, Ganshoren, 1 januari 2005 en 2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

2-10

Aantal private huishoudens volgens type, 1 januari 2015

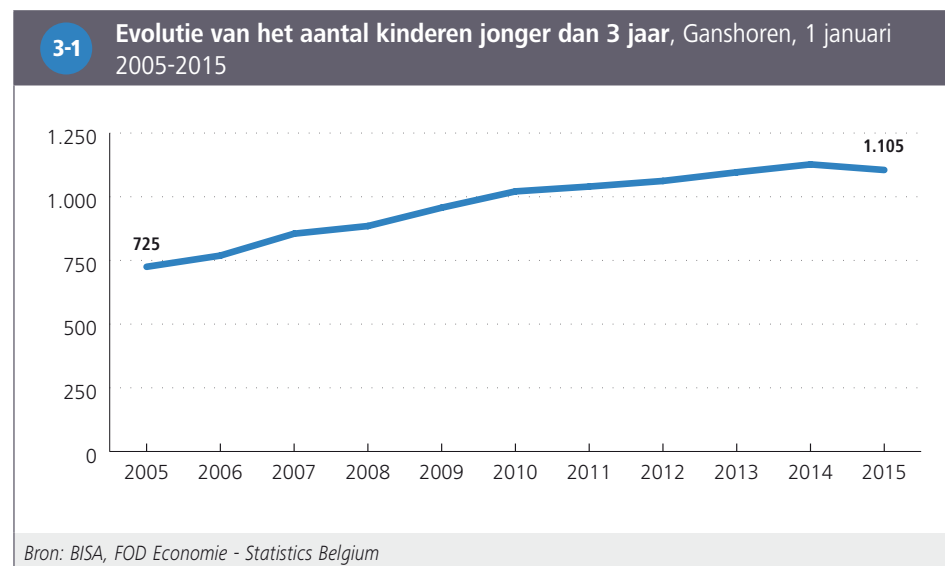
	Ganshoren		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Alleenwonenden	4.890	43,7	252.404	46,5
Koppels zonder kinderen	1.959	17,5	82.157	15,1
<i>Gehuwden</i>	1.529	13,6	56.694	10,4
<i>Samenwonenden</i>	430	3,8	25.463	4,7
Koppels met kind(eren)	2.650	23,7	128.289	23,6
<i>Gehuwden</i>	2.049	18,3	104.484	19,3
<i>Samenwonenden</i>	601	5,4	23.805	4,4
Alleenstaande ouders	1.446	12,9	62.690	11,6
Andere types	257	2,3	17.130	3,2
Totaal	11.202	100,0	542.670	100,0

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

3. JONGE KINDEREN

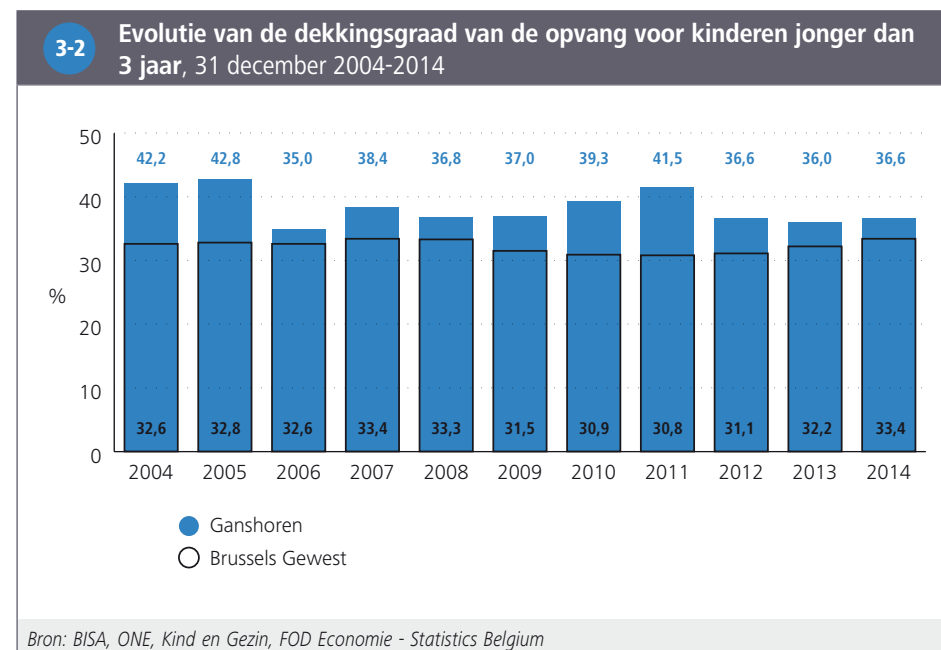
3.1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL KINDEREN JONGER DAN 3 JAAR

Op 1 januari 2015 telt Ganshoren 1 105 kinderen jonger dan 3 jaar, dit vertegenwoordigt 4,6 % van de totale bevolking (zoals op niveau van het Brussels Gewest). Het aantal kinderen van deze leeftijd steeg tussen 2005 en 2015 met 52 %, dit is dubbel zo snel als op gewestelijk niveau (+25 %) ³⁻¹.

3.2. KINDEROPVANG: DEKKINGSGRAAD EN TOEGANKELIJKHEID

Op 31 december 2014 was er meer dan één plaats voor drie kinderen (jonger dan 3 jaar) in Ganshoren, dit is een iets hogere **dekkingsgraad** dan in het Brussels Gewest (37 %, tegenover 33 %) ³⁻².

Op 31 december 2014 tellen we in totaal 404 plaatsen in de kinderopvang in Ganshoren **3-3**. Het gaat hier om alle plaatsen, waarvan sommigen zijn voorbehouden voor kinderen van het personeel van ondernemingen of instellingen, die niet noodzakelijk in het Brussels Gewest wonen. Net als in de meeste Brusselse gemeenten gaat het hoofdzakelijk om plaatsen in de collectieve opvang (kinderdagverblijven) (87 %). Het aandeel plaatsen in de gezinsopvang (onthaalouders) ligt wel hoger in Ganshoren dan in het hele Gewest (waar deze vorm van kinderopvang in het algemeen weinig toegepast wordt).

Wanneer we de opvangplaatsen die gereserveerd zijn voor bepaalde categorieën (bijvoorbeeld kinderdagverblijven die verbonden zijn aan een bedrijf of die enkel kinderen opvangen van bepaalde nationaliteiten of religieuze groepen) buiten beschouwing laten, en enkel rekening houden met opvangplaatsen waarvoor het tarief berekend wordt in functie van het inkomen van de ouders, bedraagt de dekkingsgraad nog 27 % in Ganshoren (tegenover 20 % in het Brussels Gewest). Dit betekent iets meer dan een plaats voor vier kinderen die **toegankelijk** is voor iedereen met een inkomenstarief.

3-3 Kinderopvang voor kinderen jonger dan 3 jaar en toegankelijkheid, 31 december 2014		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Kinderopvang		
Aantal kinderopvangplaatsen in collectieve opvang	352	17.408
Aantal kinderopvangplaatsen in gezinsopvang	52	573
Totaal aantal kinderopvangplaatsen	404	17.981
Toegankelijkheid		
Aantal kinderopvangplaatsen voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	36,6	33,4
Aantal kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief en toegankelijk voor iedereen) voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	27,1	19,9
Aandeel kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief) in het totaal aantal plaatsen (%)	74,2	70,8
<i>Bron: BISA, ONE, Kind en Gezin, FOD Economie - Statistics Belgium</i>		

4. ONDERWIJS

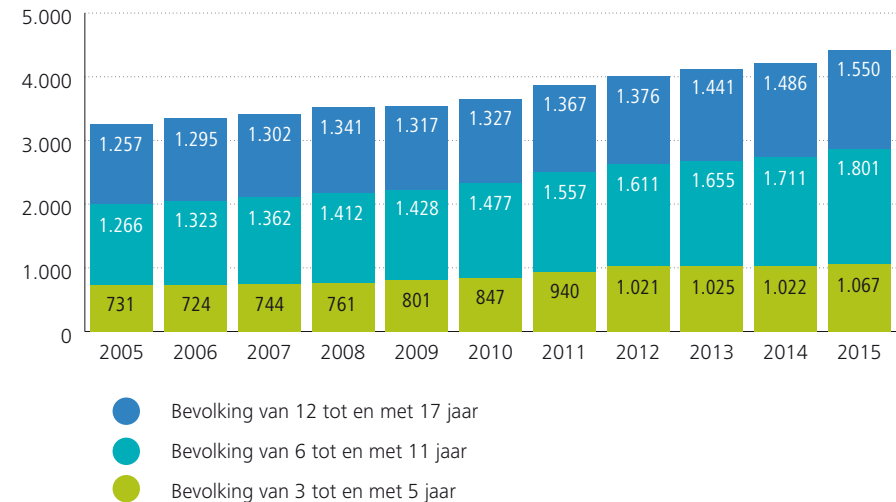
4.1. EVOLUTIE VAN DE BEVOLKING VAN 3 TOT EN MET 17 JAAR

Tussen 2005 en 2015 was er een sterke stijging van het aantal kinderen van 3 tot en met 17 jaar in alle leeftijdscategorieën ⁴⁻¹. Het aandeel van de kinderen in de bevolking steeg ook tijdens deze periode om 4,4 % voor de 3-5 jarigen, 7,5 % voor de 6-11 jarigen en 6,4 % voor de 12-17 jarigen te bereiken in 2015. Deze aandelen zijn quasi identiek aan deze voor het hele Brussels Gewest.

Merk op dat de bevolkingscijfers die weergegeven zijn in de figuur ⁴⁻¹ enkel betrekking hebben op de officiële bevolking, en dat bepaalde kinderen (waarvan de ouders bijvoorbeeld ingeschreven zijn in het Wachtregister of die zonder wettig verblijf in het land verblijven) die hier wel schoollopen niet meegeteld worden. Deze kinderen worden daarentegen wel mee opgenomen in de gegevens over de schoolbevolking (zie volgende paragraaf). Daartegenover zijn er ook kinderen die wel in de officiële bevolkingscijfers voorkomen maar die we niet terugvinden in de schoolbevolking. Deze schoolbevolking telt immers enkel de kinderen die school lopen in een school van de Franse of Vlaamse Gemeenschap⁹.

4-1

Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar, Ganshoren,
1 januari 2005-2015

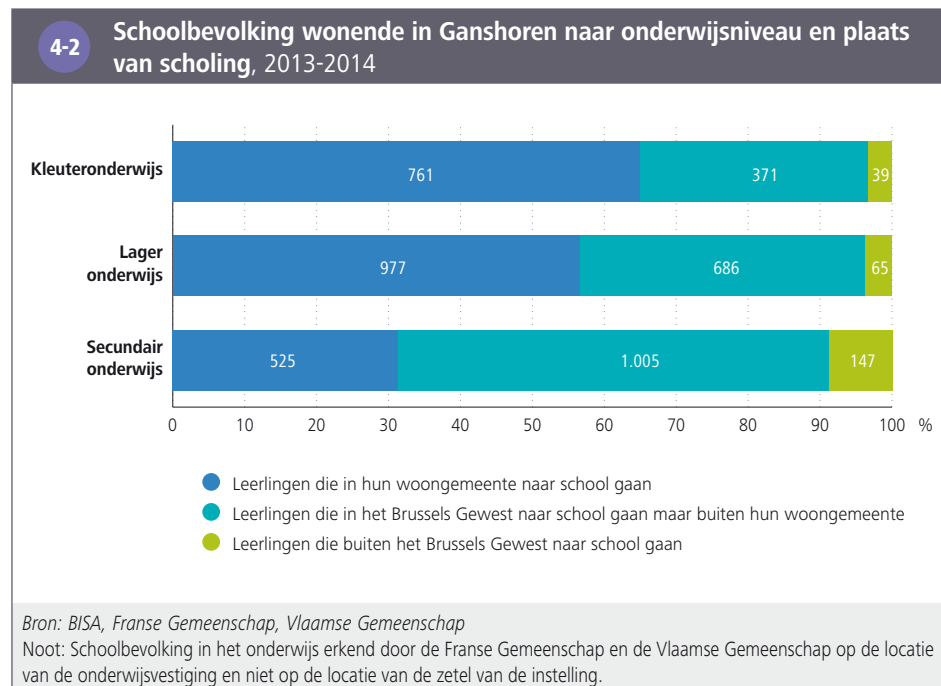

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

⁹ Ook de schoolachterstand kan een deel van de verschillen tussen figuur 4-1 en 4-2 verklaren.

4.2. SCHOOLBEVOLKING: ONDERWIJSNIVEAU, PLAATS VAN SCHOLING EN ONDERWIJSVORM

Tijdens het schooljaar 2013-2014 waren respectievelijk 1 171, 1 728 en 1 677 leerlingen die in Ganshoren wonen, in het kleuter-, lager en secundair onderwijs (erkend door de Vlaamse of Franse Gemeenschap¹⁰) ingeschreven. Van de leerlingen in de kleuterschool loopt bijna twee derde school in Ganshoren zelf, bij de leerlingen van de lagere school iets meer dan de helft en bij de leerlingen van het secundair iets minder dan een derde 4-2.

De leerlingen van het secundair onderwijs in Ganshoren volgen, in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde, iets vaker het technisch onderwijs en minder vaak het beroepsonderwijs 4-3. Het aandeel leerlingen in het buitengewoon onderwijs (lager en secundair onderwijs) is in Ganshoren (4,1 %) van dezelfde orde als in het hele Brussels Gewest (4,6 %).

4-3 Verdeling van de schoolbevolking in het leerplichtonderwijs (woonplaats) naar onderwijsniveau en onderwijsvorm, 2013-2014

	Ganshoren		Brussels Gewest
	Aantal	% in het niveau	% in het niveau
Lager onderwijs			
Lager onderwijs	1.637	94,7	94,5
Buitengewoon basisonderwijs	91	5,3	5,5
Totaal lager onderwijs	1.728	100,0	100,0
Secundair onderwijs			
Secundair onderwijs 1 ^{ste} graad	629	37,5	33,7
Secundair onderwijs 2 ^{de} en 3 ^{de} graad (en 4 ^{de} graad voor de Franse Gemeenschap)			
Algemeen secundair onderwijs	490	29,2	29,2
Technisch secundair onderwijs	302	18,0	16,9
Kunstsecundair onderwijs	6	0,4	0,4
Beroepssecundair onderwijs	203	12,1	16,1
Buitengewoon secundair onderwijs	47	2,8	3,7
Totaal secundair onderwijs	1.677	100,0	100,0

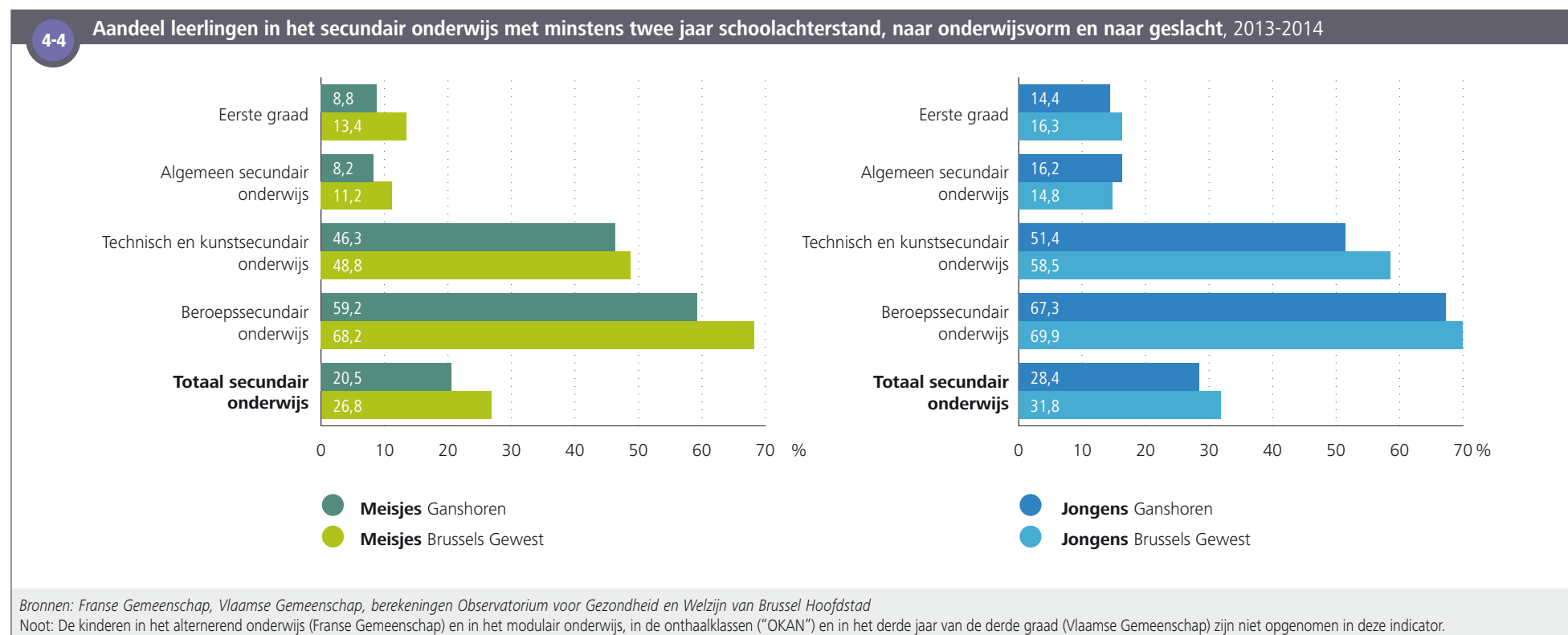
Bron: BISA, Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap
 Noot: De gegevens van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap zijn per onderwijsvorm gehergroepeerd.

10 Leerlingen die onderwijs volgen binnen een school die niet erkend is door de overheid (Europese of internationale scholen, privé-scholen die niet officieel erkend zijn door één van de twee Gemeenschappen, thuisonderwijs) zijn dus niet opgenomen in deze statistieken.

4.3. SCHOOLACHTERSTAND

Het aandeel leerlingen met een **schoolachterstand** (twee jaar of meer) houdt sterk verband met de onderwijsvorm en dit zowel in Ganshoren als in het hele Gewest. Het percentage leerlingen met een schoolachterstand is duidelijk hoger in het beroepssecundair onderwijs, gevolgd door het technisch en kunstsecundair onderwijs en vervolgens het algemeen onderwijs. In het algemeen hebben jongens vaker een schoolachterstand dan meisjes ⁴⁻⁴.

In Ganshoren heeft 20 % van de meisjes en 28 % van de jongens minstens twee jaar schoolachterstand (alle richtingen samen). Het aandeel leerlingen met schoolachterstand in het secundair onderwijs ligt iets lager in Ganshoren dan in het hele Brussels Gewest.

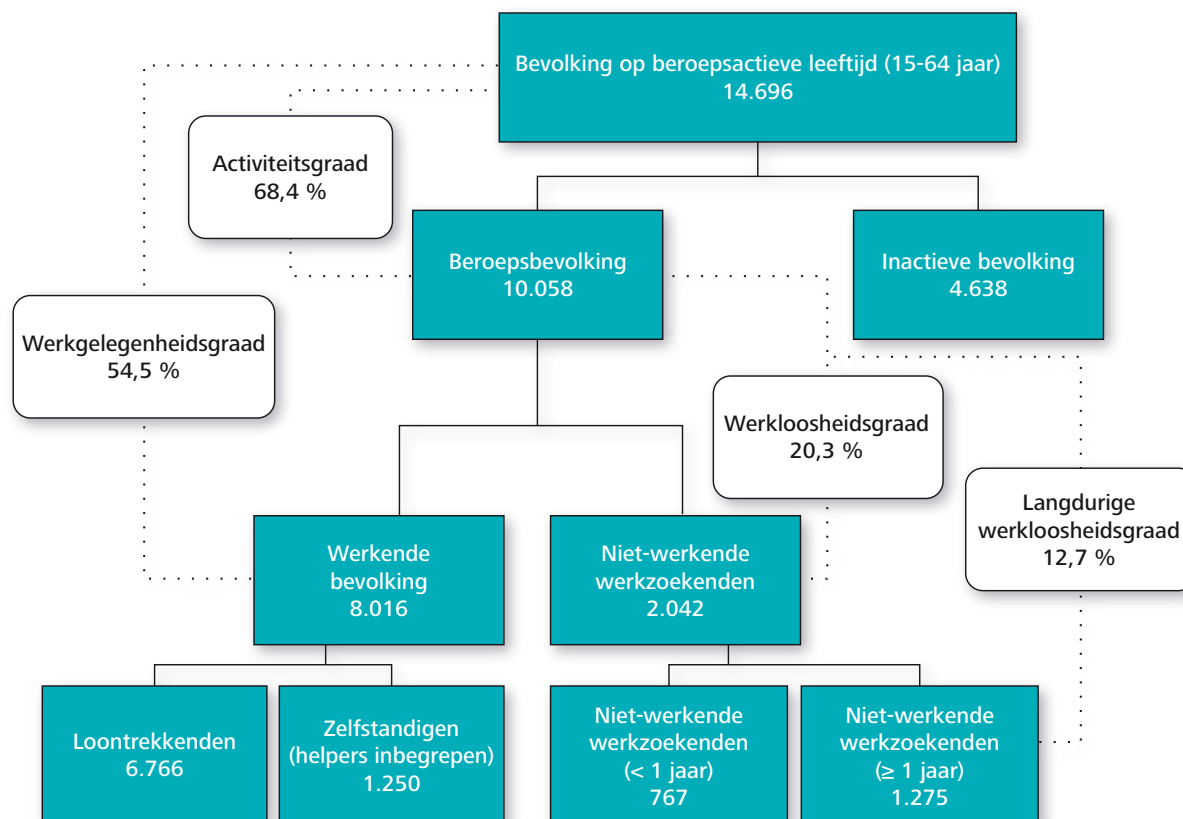
5. ARBEIDSMARKT

5.1. SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE BEVOLKING

In 2013 is 68 % van de 14 696 personen op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) in Ganshoren actief op de arbeidsmarkt ([beroepsbevolking](#)). Van deze beroepsbevolking heeft acht op tien een job en is twee op de tien ingeschreven bij Actiris als “niet-werkende werkzoekende” (NWWZ). Onder deze NWWZ is 62 % al minstens één jaar lang werkloos ^{5-1 11}.

11 In dit hoofdstuk worden de [beroepsbevolking](#) en de werkende bevolking onderschat omdat de personen die in de Europese en internationale instellingen werken, zeelui bij de koopvaardij, huishoudelijk personeel en zwartwerkers niet in rekening worden gebracht.

5-1 Structuur en kernindicatoren van de bevolking op beroepsactieve leeftijd, Ganshoren, jaargemiddelde 2013

Bronnen: Steunpunt WSE, ACTIRIS

5.2. ACTIVITEITS-, WERKGELEGENHEIDS- EN WERKLOOSHEIDSGRAAD

De **activiteitsgraad** ligt zowel bij mannen als bij vrouwen hoger in Ganshoren dan in het Brussels Gewest. Binnen de **beroepsbevolking** ligt de **werkloosheidsgraad** (totale en van lange duur¹²) in Ganshoren lager dan in het Brussels Gewest, bij de twee geslachten maar meer uitgesproken bij de mannen. Tenslotte ligt de **werkgelegenheidsgraad** hoger in Ganshoren, zowel bij mannen als bij vrouwen.

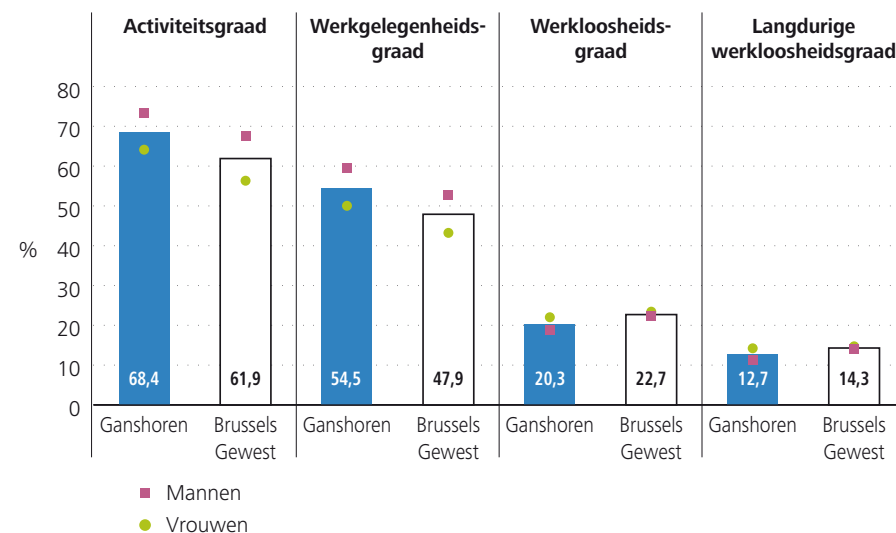
Voor de activiteitsgraad en de werkgelegenheidsgraad zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen ongeveer even groot in Ganshoren als in het Gewest. Voor de werkloosheidsgraad zijn de verschillen groter: de werkloosheidsgraad ligt hoger bij vrouwen dan bij mannen in Ganshoren terwijl er op gewestelijk niveau bijna geen verschil is **5-2**.

De situatie van de inwoners op de arbeidsmarkt verslechterde sneller in Ganshoren dan op niveau van het Brussels Gewest. De werkloosheidsgraad bedroeg 15 % in 2003 in de gemeente, tegenover 21 % op gewestelijk niveau. Het verschil in werkloosheidsgraad tussen de gemeente en het Gewest is dus kleiner geworden.

Bij alle leeftijdsgroepen liggen de **activiteitsgraad** en de **werkgelegenheidsgraad** hoger en de **werkloosheidsgraad** lager in Ganshoren dan in het hele Brussels Gewest. Bij de 25-49 jarigen is de activiteitsgraad in Ganshoren zelfs bijzonder hoog in vergelijking met die van het Gewest. De hoge activiteitsgraad bij de jongeren (15-24 jaar) wijst erop dat zij vroeg op de arbeidsmarkt terechtkomen na korte studies. Hoewel de werkloosheidsgraad van jongeren in Ganshoren iets lager is dan op niveau van het Gewest, wordt toch bijna een jongere op drie die actief is op de arbeidsmarkt, getroffen door werkloosheid **5-3**.

5-2

Activiteitsgraad, werkgelegenheidsgraad, werkloosheidsgraad en langdurige werkloosheidsgraad per geslacht, 2013

Bron: Steunpunt WSE

5-3

Activiteitsgraad, werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad per leeftijdsgroep, 2013

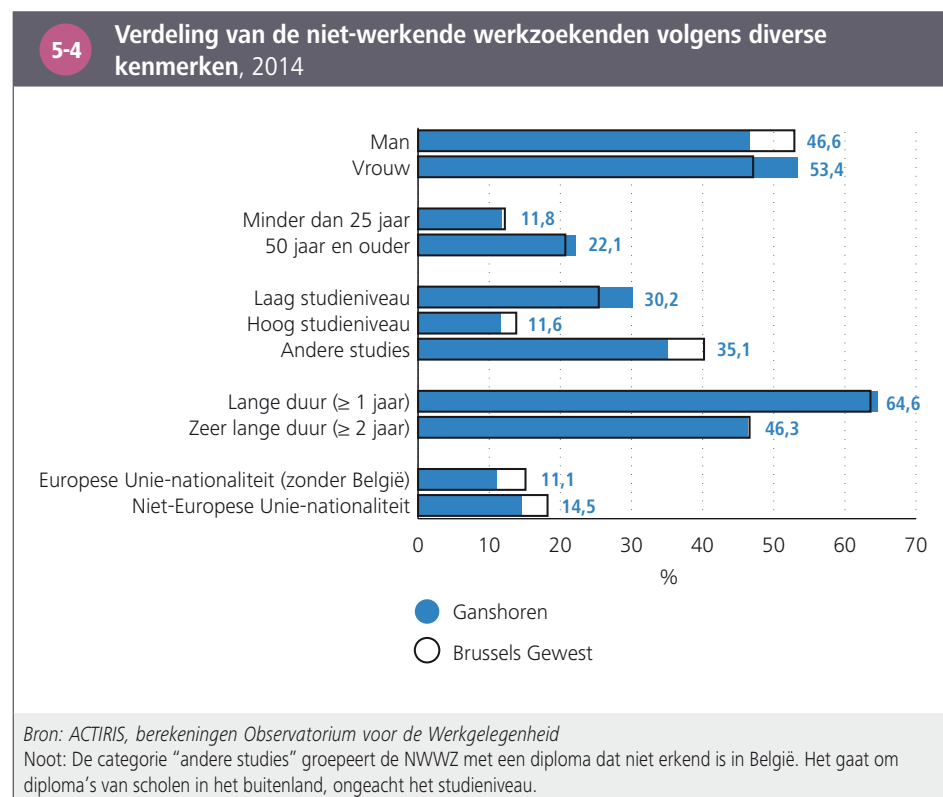
	Activiteitsgraad (%)		Werkgelegenheidsgraad (%)		Werkloosheidsgraad (%)	
	Ganshoren	Brussels Gewest	Ganshoren	Brussels Gewest	Ganshoren	Brussels Gewest
15 tot 24 jaar	32,8	28,7	22,6	18,3	31,1	36,3
25 tot 49 jaar	81,4	73,1	65,1	57,1	20,0	21,9
50 tot 64 jaar	63,4	58,8	52,3	42,1	17,5	20,1
Totaal	68,4	61,9	54,5	47,9	20,3	22,7

Bron: Steunpunt WSE

¹² De langdurige **werkloosheidsgraad** stemt overeen met het aantal personen dat een jaar of meer werkloos is ten opzichte van de **beroepsbevolking**.

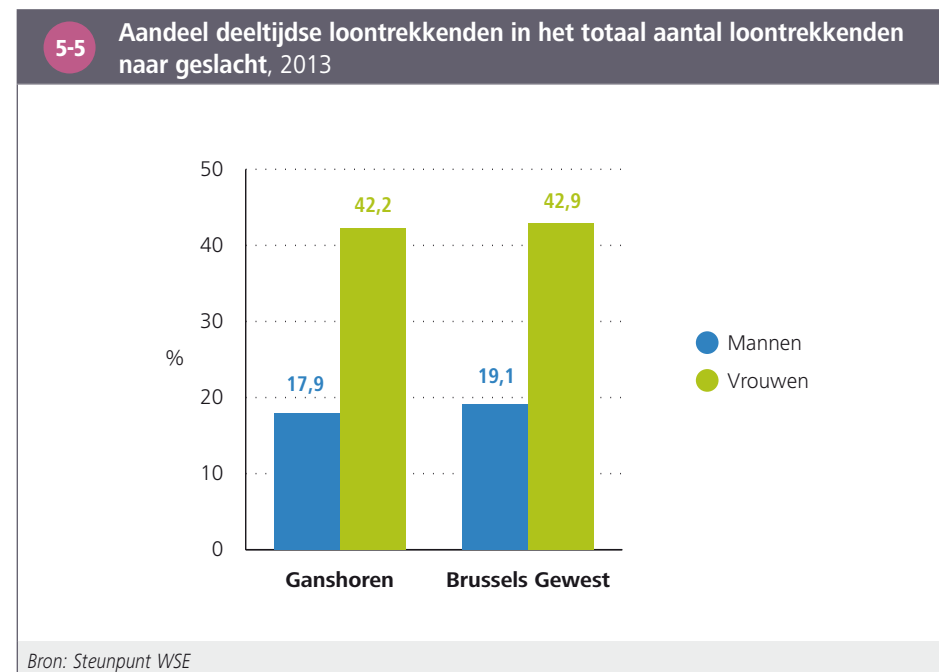
5.3. PROFIEL VAN DE NIET-WERKENDE WERKZOEKENDEN

Het profiel van de **niet-werkende werkzoekenden** (NWWZ) in Ganshoren verschilt met die van het hele Brussels Gewest. De NWWZ hebben in Ganshoren, in vergelijking met de gewestelijke cijfers, vaker de Belgische nationaliteit, zijn vaker laag opgeleid en - in mindere mate - ouder dan 50. We merken ook dat het aandeel NWWZ met een diploma dat niet erkend is in België ("andere studies") lager is dan op gewestelijk niveau, dit houdt verband met de geringere aanwezigheid van personen met buitenlandse nationaliteit. Tot slot zijn meer dan de helft van de NWWZ in de gemeente vrouwen (een aandeel dat hoger ligt dan gemiddeld voor het hele Gewest) **5-4**.

5.4. DEELTIJDSE WERKNEMERS

Zowel Ganshoren als het Gewest tellen duidelijk meer vrouwelijke dan mannelijke **deeltijdse werknemers** **5-5**. In Ganshoren werken 42 % van de loontrekkende vrouwen en 18 % van de mannen deeltijds.

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT

6.1. BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID

Wat de **binnenlandse werkgelegenheid** betreft, telt Ganshoren in 2013 1 332 zelfstandigen en 3 910 loontrekkenden (ongeacht de gemeente waar ze wonen), wat goed is voor respectievelijk 1,7 % van de zelfstandigen en 0,6 % van de loontrekkenden van het Brussels Gewest. Ganshoren heeft hiermee relatief weinig arbeidsplaatsen op haar grondgebied.

De meerderheid van de arbeidsplaatsen wordt ingenomen door vrouwen (58 % tegenover 50 % in het Gewest). In Ganshoren valt eveneens op dat het aandeel arbeidsplaatsen voor arbeiders op haar grondgebied bijna dubbel zo hoog is dan het aandeel voor het hele Brussels Gewest (39 % ten opzichte van 20 % voor het Gewest) **6-1**.

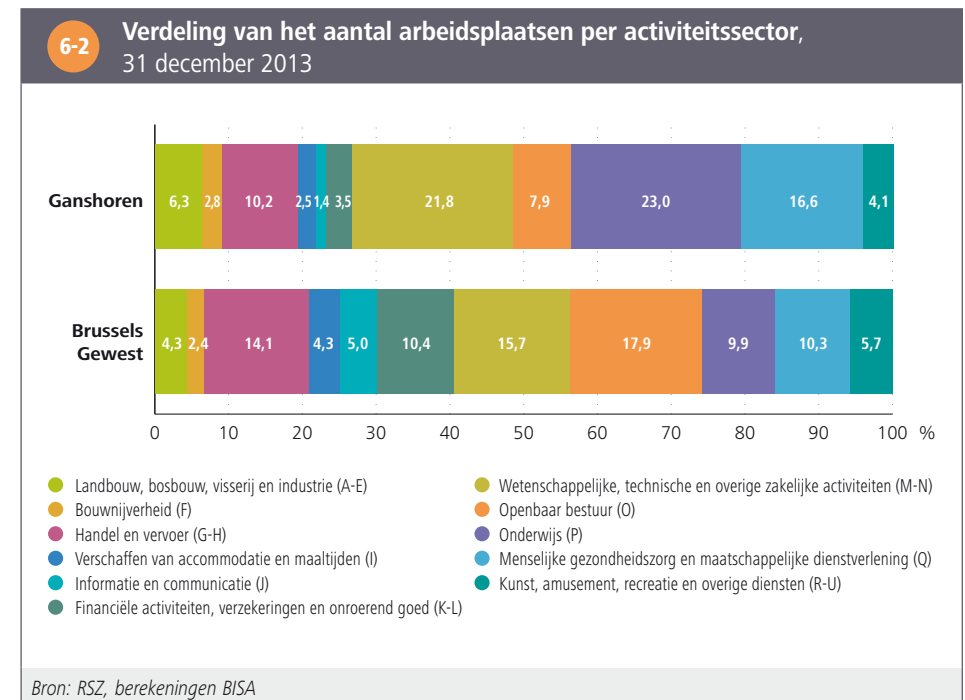
6-1 Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling per geslacht en statuut, 31 december 2013		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling	3.978	621.821
Verdeling naar geslacht (in % van het totaal)		
Man	41,9	49,8
Vrouw	58,1	50,2
Verdeling naar statuut (in % van het totaal)		
Arbeider	38,7	20,2
Bediende	41,7	60,8
Ambtenaar	19,6	19,1

Bron: RSZ, berekeningen BISA

Wat betreft de verdeling van deze arbeidsplaatsen naar **activiteitstak** **6-2**, zijn de belangrijkste sectoren in de gemeente onderwijs, diensten aan bedrijven (waaronder ook de bedrijven die werken met dienstencheques) en sociale- en gezondheidszorg. Er zijn in Ganshoren immers relatief veel scholen en er is een ziekenhuis (Basiliek ziekenhuis van ziekenhuisgroep CHIREC) op het grondgebied.

Daarnaast merken we ook nog het belangrijk aandeel arbeidsplaatsen in de industrie op (dubbel zoveel in vergelijking met het Gewest), door o.a. de aanwezigheid van een industriezone (Nestor Martin) in de gemeente.

Tot slot zijn er een aantal sectoren ondervertegenwoordigd in de gemeente in vergelijking met het Gewest, zoals onder andere openbaar bestuur, financiële activiteiten en handel en vervoer.

6.2. ONDERNEMINGEN

De statistieken over het **aantal ondernemingen**, die hier worden vermeld, hebben enerzijds betrekking op de **lokale vestigingseenheden** (exploitatiezetels van de ondernemingen met minstens een werknemer die aangegeven is bij de RSZ) en anderzijds op de **btw-plichtige ondernemingen**¹³ (enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen tellen mee).

Op 31 december 2013 telt Ganshoren 369 **lokale vestigingseenheden** op haar grondgebied, goed voor 1,1 % van alle eenheden in het hele Brussels Gewest. Drie vierde van de vestigingseenheden tellen minder dan tien werknemers. Er zijn in verhouding met het Brussels Gewest in Ganshoren iets meer vestigingseenheden van 10 tot 49 werknemers en van 50 tot 199 werknemers, dit in tegenstelling tot de kleine vestigingseenheden (minder dan 10 werknemers) en vestigingseenheden van 200 werknemers en meer **6-3**.

6-3 Aantal lokale vestigingseenheden volgens grootte, 31 december 2013		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Totale aantal lokale vestigingseenheden	369	34.881
Verdeling naar grootteklasse in aantal werknemers (in % van het totaal)		
1 tot 9 werknemers	75,9	78,2
10 tot 49 werknemers	18,7	16,6
50 tot 199 werknemers	5,1	3,8
200 werknemers en meer	0,3	1,4
Bron: RSZ, gedecentraliseerde gegevens, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de zetel van de lokale vestigingseenheid .		

Op 31 december 2014 hadden 1 386 **btw-plichtige ondernemingen** hun maatschappelijke zetel in Ganshoren (1,5 % van alle btw-plichtige ondernemingen in het Brussels Gewest).

De dynamiek van de **oprichting** van ondernemingen tussen 2010 en 2014 was gelijkaardig in Ganshoren en het Gewest: er werden gemiddeld 12 ondernemingen per jaar opgericht op 100 ondernemingen.

Er waren, in verhouding, gemiddeld iets meer **stopzettingen** (gemiddeld 9 stopzettingen per jaar op 100 ondernemingen voor Ganshoren tegenover 8 op 100 voor het Gewest).

Faillissementen (die slechts een deel van de stopzettingen vertegenwoordigen) zijn echter, in verhouding, iets minder talrijk in Ganshoren in deze periode in vergelijking met het Gewest **6-4**.

6-4 Demografisch verloop van de ondernemingen		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Aantal btw-plichtige ondernemingen op 31 december 2014	1.386	94.436
Gemiddelde jaarlijkse oprichtingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	12,1	12,0
Gemiddelde jaarlijkse stopzettingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	9,2	8,3
Gemiddelde jaarlijkse faillissementsgraad van ondernemingen (2010-2014) (%)	2,2	2,6
Bron: FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de maatschappelijke zetel van de wettelijke eenheid. De verschillende percentages stemmen overeen met de jaarlijkse gemiddelde percentages voor de periode 2010-2014.		

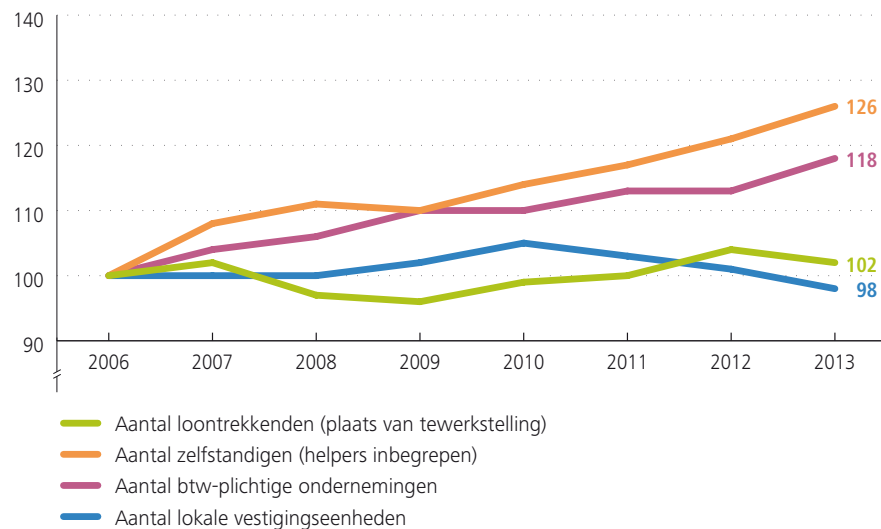
¹³ Het aantal **btw-plichtige ondernemingen**, is bijna altijd hoger dan het aantal **lokale vestigingseenheden** in een gemeente. Dat is te wijten aan het feit dat de statistieken van de btw-plichtige ondernemingen zijn, ondernemingen vermelden die geen enkele werknemer aangeven bij de RSZ, wat het geval is voor een groot aantal zelfstandigen. Deze ondernemingen zonder werknemers worden niet in de statistieken over de lokale vestigingseenheden vermeld.

6.3. EVOLUTIE 2006-2013

Het aantal zelfstandigen steeg continu in de periode 2006-2013: er was een toename van 26 %, dit is van dezelfde orde als de stijging die werd opgetekend in het hele Brussels Gewest (+28 %). Het aantal **btw-plichtige ondernemingen** steeg eveneens (+18 %). Het aantal loontrekkenden en de **lokale vestigingseenheden** stagneerden min of meer gedurende deze periode **6-5**.

6-5

Evolutie van het aantal loontrekkenden, zelfstandigen (helpers inbegrepen), btw-plichtige ondernemingen en lokale vestigingseenheden in index (2006 = 100), Ganshoren, 2006-2013

Bronnen: Steunpunt WSE, RSZ, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA

Noot: Ligging van de **lokale vestigingseenheden** op basis van de zetel van de lokale vestigingseenheid en deze van de **btw-plichtige ondernemingen** op basis van de maatschappelijke zetel van de onderneming.

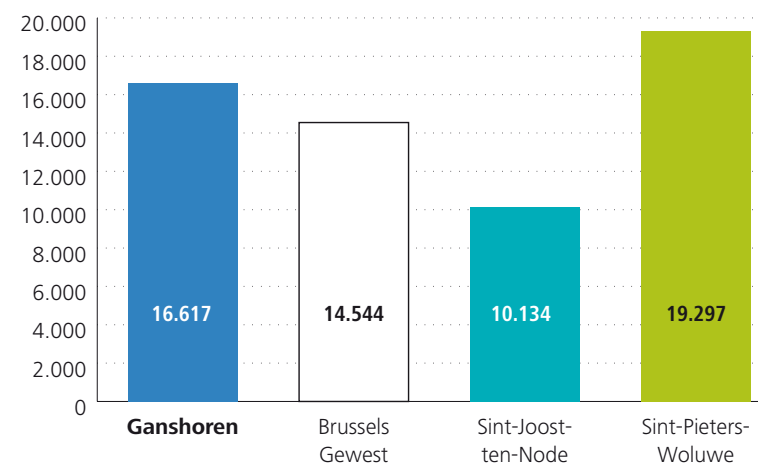
7. INKOMENS

7.1. FISCALE INKOMENS

Op basis van de [fiscale statistieken](#) en rekening houdend met de samenstelling van de huishoudens, bedraagt het [gemiddeld inkomen](#)¹⁴ in Ganshoren 16 617 euro voor het jaar 2012, i.e. 14 % boven het gewestelijk gemiddelde. Het inkomen is het laagste in de gemeente Sint-Joost-ten-Node en het hoogste in Sint-Pieters-Woluwe 7-1.

7-1

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid in euro, inkomens 2012

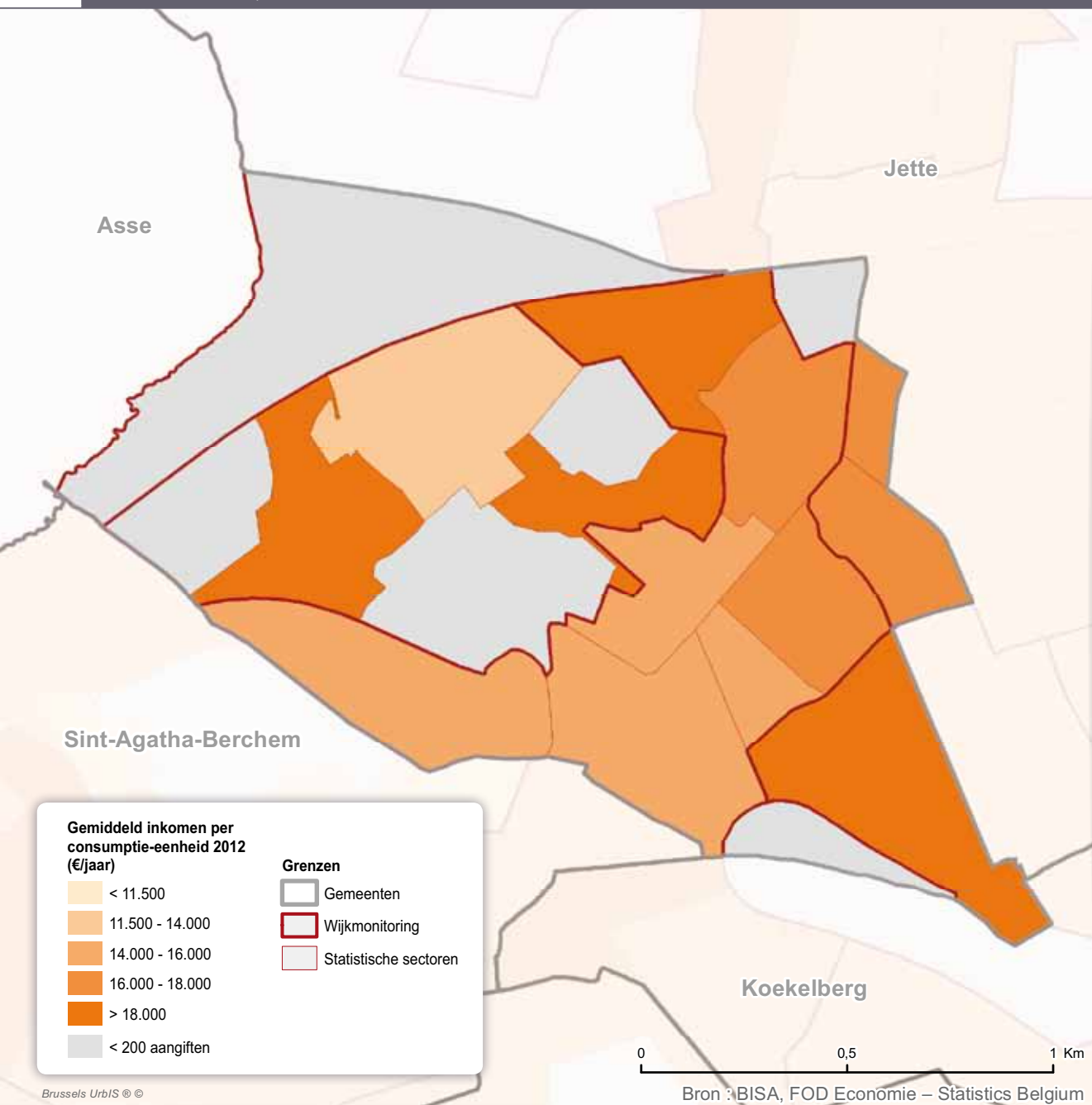

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

¹⁴ Het gaat hier om het [gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid](#) (GVE) (na belastingen), zie woordenlijst.

7-2

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid per statistische sector in euro, Ganshoren, inkomens 2012

Ganshoren is een gemeente met voornamelijk een middenklasse bevolking en de meeste **statistische sectoren** hebben een **gemiddeld inkomen** tussen 14 600 euro en 18 000 euro, wat hoger is dan het gemiddeld inkomen voor het Brussels Gewest. Enkel in de statistische sector “Villa’s van Ganshoren”, die voornamelijk bestaat uit sociale woonblokken ligt het gemiddeld inkomen veel lager (12 529 euro) dan het gemeentelijk gemiddelde. De statistische sector met het hoogste gemiddeld inkomen is Albertpark (23 814 euro) in het noorden van de gemeente, een residentiële buurt net ten oosten van de Villa’s van Ganshoren **7-2**.

De **inkomensongelijkheid**, gemeten door de **Gini-coëfficiënt**¹⁵, ligt in Ganshoren lager dan voor de 19 gemeenten **7-3**.

7-3

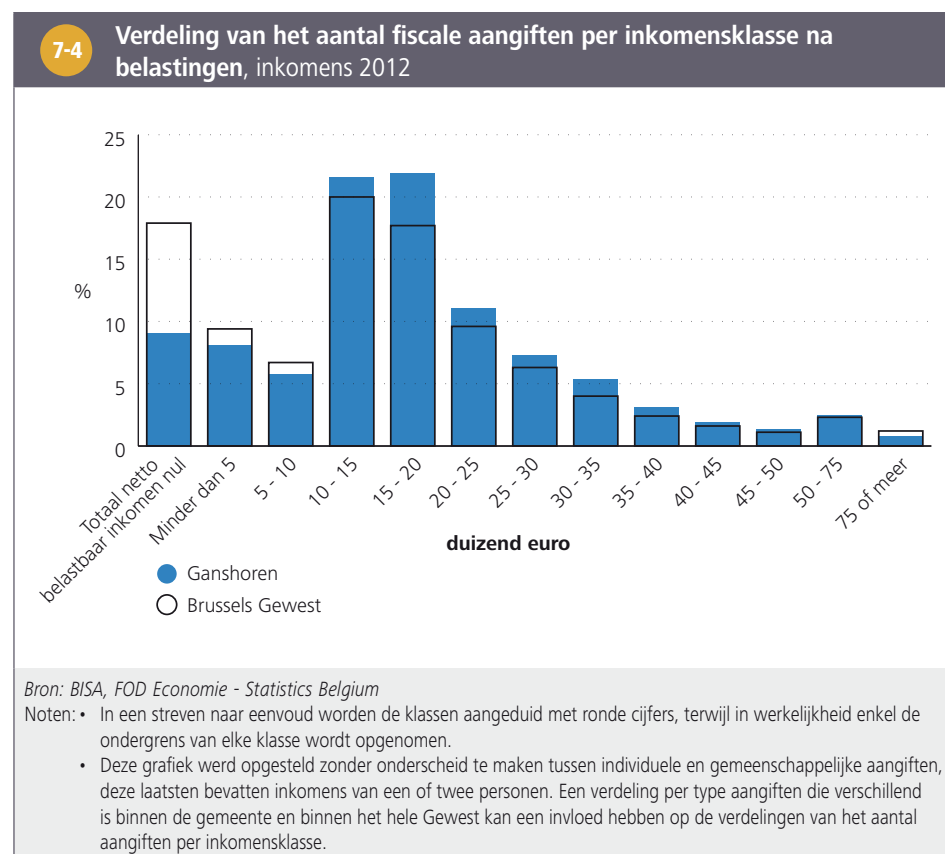
Gini-coëfficiënt, fiscale inkomens 2012

	Ganshoren	Gemiddelde van de 19 gemeenten
Gini-coëfficiënt - Totaal netto belastbaar inkomen	0,43	0,46
Gini-coëfficiënt - Inkomen na belastingen	0,36	0,39

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

¹⁵ De hier voorgestelde **Gini-coëfficiënt** wordt berekend op basis van de fiscale statistieken en moet onderscheiden worden van deze berekend door Statistics Belgium op basis van de gegevens van de SILC enquête.

Ganshoren kent in vergelijking met het hele Brussels Gewest een oververtegenwoordiging van de fiscale **aangiften** tussen 10 000 euro en 75 000 euro, en meer in het bijzonder van de inkomensklasse tussen 15 000 en 20 000 euro. Het aandeel van de inkomensklassen tussen 40 000 euro en 75 000 euro ligt dicht bij deze van het Gewest. De inkomensklassen hoger dan 75 000 euro en lager dan 10 000 euro zijn daarentegen ondervertegenwoordigd **7-4**. Dit illustreert goed het middenklassenprofiel van de bevolking van Ganshoren en kan de kleinere **Gini-coëfficiënt** van de gemeente verklaren.

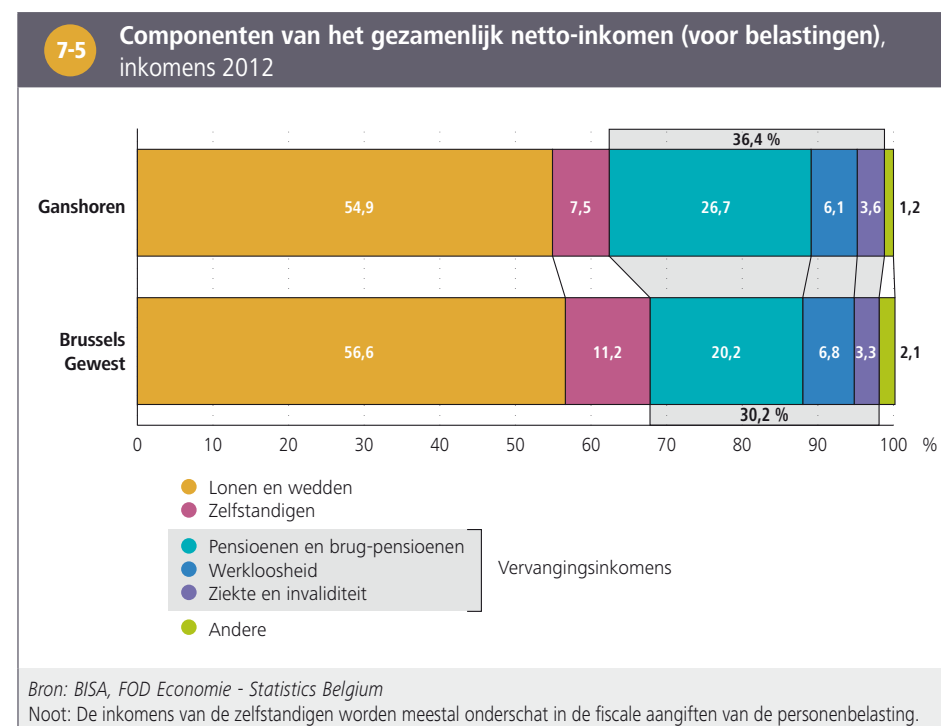

Het aandeel aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen nul is, ligt veel lager in Ganshoren dan in het Brussels Gewest. De aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen nul is, zijn van personen met vrijgestelde inkomens of die geen enkel inkomen aangeven aan de personenbelasting. Het kan gaan om personen die

niet-belastbare sociale uitkeringen (zoals het **leefloon**) ontvangen, internationale ambtenaren, bepaalde studenten, bepaalde zelfstandigen of personen die inderdaad geen enkel inkomen hebben.

Deze categorieën van belastingplichtigen kunnen in bepaalde gevallen ook in de heel lage inkomensklassen lager dan 10 000 euro staan. Deze inkomensklassen moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, gezien de vertekeningen die inherent zijn aan de **fiscale statistiek**¹⁶.

Omwille van een oudere leeftijdsstructuur in Ganshoren tegenover het Gewest, ligt het aandeel inkomens uit pensioenen hoger in deze gemeente: meer dan een vierde van de inkomens komt uit pensioenen in Ganshoren, tegenover een vijfde in het Gewest. Het aandeel inkomens van lonen en wedden, en vooral van zelfstandigen, liggen daarentegen lager in Ganshoren in vergelijking met deze op niveau van het Gewest **7-5**.

16 Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2016), *Fiscale statistiek van de inkomens, een geschikte gegevensbron om de levensstandaard van de Brusselaars te meten?* Focus nr. 14, februari 2016.

7.2. PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Het aantal mensen dat recht heeft op een vervangingsinkomen (werkloosheidsuitkering of invaliditeitsuitkering) of op een bijstandsuitkering is een indicator voor het aantal mensen dat moet rondkomen met een **beperkt inkomen**. De bedragen van deze vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen liggen immers vaak onder de *armoederisicogrens*¹⁷.

In Ganshoren leeft onder de bevolking op actieve leeftijd (18-64 jaar), 15 % met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering, 1 % met een *leefloon* of een *equivalent leefloon*, 5 % met een invaliditeitsuitkering en 2,5 % met een uitkering voor personen met een handicap. Het aandeel personen op beroepsactieve leeftijd die recht hebben op een vervangingsinkomen (werkloosheidsuitkering, en invaliditeitsuitkering) ligt hoger in Ganshoren dan in het Gewest, net zoals het aandeel met een uitkering voor personen met een handicap. Het aandeel (equivalent) leefloongerechtigden ligt daarentegen erg laag in de gemeente in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde **7-6**.

Het aandeel ouderen in Ganshoren dat recht heeft op een bijstandsuitkering, meer bepaald de inkomensgarantie voor ouderen, ligt eveneens lager in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde (8 % tegenover 11 %).

7-6

Aantal en aandeel personen dat een beroep doet op een werkloosheidsuitkering, invaliditeitsuitkering of bijstandsuitkering, per leeftijdsklasse, 1 januari 2014

	Ganshoren		Brussels Gewest
	Aantal	%	%
Bevolking van 18 tot 24 jaar	1.786	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	36	2,0	10,6
Werkloosheidsuitkering ¹	132	7,4	6,9
Bevolking van 18 tot 64 jaar	14.054	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	180	1,3	4,9
Werkloosheidsuitkering ¹	2.086	14,8	12,9
Invaliditeitsuitkeringen ²	710	5,1	3,9
Uitkering voor personen met een handicap ²	358	2,5	1,9
Bevolking van 65 jaar en meer	4.436	100,0	100,0
Inkomensgarantie voor ouderen	365	8,2	10,7
Uitkering voor personen met een handicap ²	306	6,9	6,5

Bronnen: POD Maatschappelijke Integratie, RVA, RIZIV, FOD Sociale Zekerheid, RVP, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA en Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

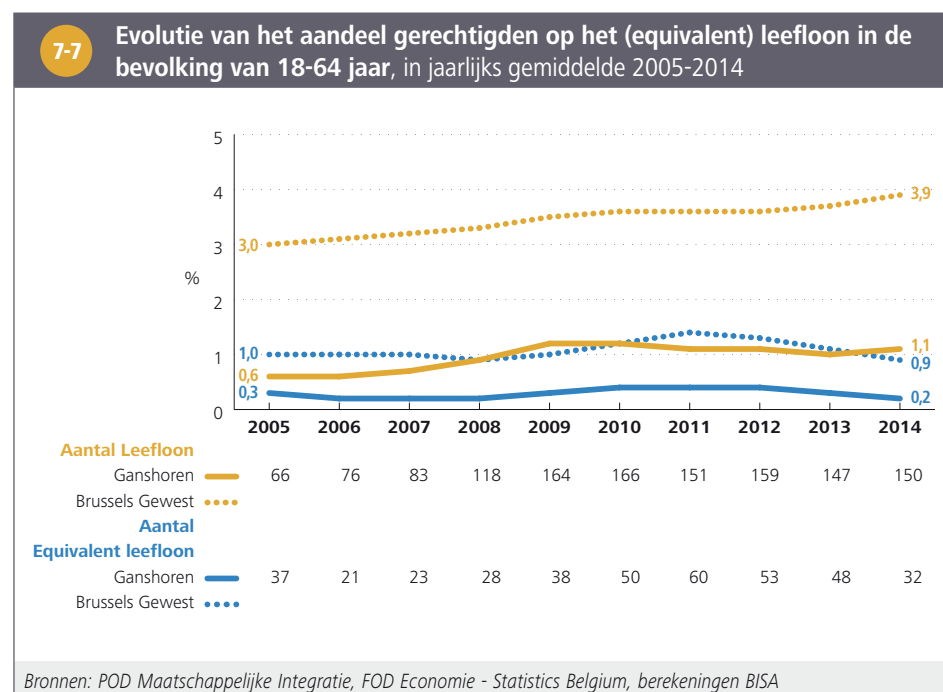
Noten: [1] Het gaat om het aantal betalingen van uitkeringen.
[2] Gegevens op 31 december 2013

17 Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad (2015) *Welzijnsbarometer 2015*. Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Hoewel het aandeel gerechtigden op het **leefloon** in Ganshoren in 2014 nog steeds erg laag is, verdubbelde het aandeel wel bijna tussen 2005 en 2014 (van 0,6 % tot 1,1 %).

7-7

Het aandeel gerechtigden op het **equivalent leefloon** ligt eveneens heel laag (dichtbij 0) gedurende heel de periode. De evolutie van het aandeel gerechtigden tussen 2005 en 2014 volgt de gewestelijke tendens en houdt verband met het migratiebeleid¹⁸.

¹⁸ Er werd inderdaad een daling van het aantal gerechtigden op het **equivalent leefloon** vastgesteld in de periode 2013-2014. Deze wordt grotendeels verklaard door bepaalde federale maatregelen inzake asiel- en migratiebeleid, die tijdens deze periode hebben geleid tot een daling van de asielzoekers en de vreemdelingen die niet in het bevolkingsregister ingeschreven zijn en die aanspraak kunnen maken op financiële hulp.

7.3. RECHTHEBBENDEN OP DE VERHOOGDE TEGEMOETKOMING (RVV)

Het aantal **rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming** (RVV) voor de verzekering voor geneeskundige verzorging kan worden gebruikt als een indicator voor het aantal personen dat in moeilijke financiële omstandigheden leeft.

In januari 2015 hebben 5 681 personen in Ganshoren recht op een verhoogde tegemoetkoming als rechthebbende of als persoon ten laste. Dit is bijna een persoon op vier in de gemeente, een hoog aandeel dat evenwel iets minder is dan in het Gewest.

7-8

7-8 Aantal en aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV), per leeftijdsklasse en per geslacht, januari 2015

Leeftijdsklasse	Ganshoren						Brussels Gewest		
	Aantal rechthebbenden ¹			Percentage rechthebbenden ¹ in de bevolking			Percentage rechthebbenden ¹ in de bevolking		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Minder dan 18 jaar	859	776	1.635	29,7	29,5	29,6	33,5	33,2	33,3
18 - 24 jaar	177	222	399	21,2	24,5	22,9	27,2	27,8	27,5
25 - 64 jaar	992	1.508	2.500	16,9	23,2	20,2	19,2	23,0	21,1
65 jaar en meer	347	800	1.147	20,8	29,1	25,9	26,4	32,1	29,8
Totaal	2.375	3.306	5.681	21,1	25,9	23,6	24,1	27,1	25,6

Bronnen: KSZ-Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, BISA, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad
 Noot: [1] Gerechtigden en personen ten laste.

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN

8.1. KERNINDICATOREN VOOR DE GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De **gewone begroting** verwijst naar het geheel van ontvangsten en uitgaven die een regelmatig en gebruikelijk karakter hebben. De ontvangsten en uitgaven betreffende investeringen behoren dan weer tot de **buitengewone begroting**. Van 2007 tot 2013 kende Ganshoren positieve resultaten van de gewone dienst en een positief gecumuleerd resultaat, en dit na verschillende jaren waarin tekorten werden opgetekend. Ganshoren is een van de tien gemeenten die in 2015 een saneringscontract voor hun financiën heeft met het Gewest¹⁹.

De gewone ontvangsten en uitgaven, de schuld en de investeringsuitgaven **per inwoner** liggen gemiddeld voor de rekeningen van 2008-2013 lager in Ganshoren dan voor de 19 gemeenten samen. Ganshoren heeft dus een relatief klein budget per inwoner en bij uitstek een klein investeringsbudget **8-1**.

De **leningen** die door het Brussels Gewest via het Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT) worden toegekend aan de Brusselse gemeenten om tekorten aan te zuiveren, maken 23 % uit van de schulden in Ganshoren (in vergelijking met een percentage van 15 % voor de 19 gemeenten samen).

8-1

Kernindicatoren van de gemeentelijke financiën, gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

	Ganshoren	19 Brusselse gemeenten
Gewone ontvangsten in euro per inwoner	1.038	1.681
Gewone uitgaven in euro per inwoner	1.000	1.696
Schuld ¹ in euro per inwoner	751	1.333
Investeringsuitgaven in euro per inwoner	95	248

Bronnen: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA

Noot: [1] Schulden bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën inbegrepen.

De **liquiditeitsratio**, een indicator die de mogelijkheid van de gemeente aangeeft om op korte termijn haar financiële verbintenissen na te leven, lag in 2013 in Ganshoren hoog (4,22), wat betekent dat de gemeente de mogelijkheid heeft haar korte termijnschulden (maximum één jaar) onmiddellijk terug te betalen, terwijl ze ondertussen nog een overschot op haar activa kan behouden.

De **graad van financiële autonomie** duidt aan dat 69 % van haar middelen komen van eigen kapitaal, wat hoger ligt dan het gemiddelde van de 19 gemeenten (62 %).

8.2. STRUCTUUR VAN DE BELANGRIJKSTE GEWONE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

De opcentiemen bij de **onroerende voorheffing** vormen de voornaamste **bron van inkomsten** voor de gemeente. Hun aandeel in de ontvangsten in Ganshoren is ongeveer even groot als voor de 19 Brusselse gemeenten samen het geval is: 31 % in de gemeente tegenover 29 % (gemiddelde van de rekeningen 2008-2013) **8-2**. In verhouding tot het aantal inwoners liggen daarentegen de inkomsten uit de opcentiemen bij de onroerende voorheffing wel lager in Ganshoren dan gemiddeld voor de 19 gemeenten.

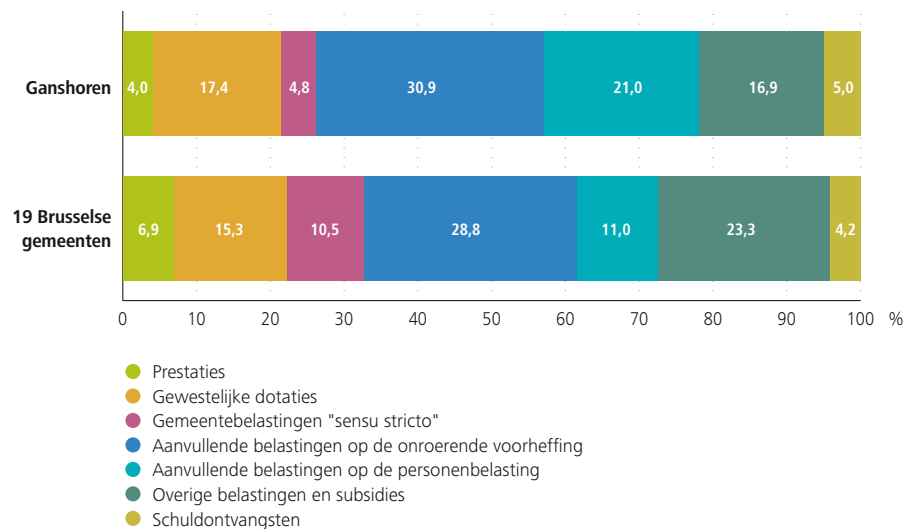
De ontvangsten uit de opcentiemen bij de **personenbelasting** vormen de tweede voornaamste inkomensbron. Hun aandeel is dubbel zo hoog voor Ganshoren als voor de 19 gemeenten samen (21 % tegenover 11 %). Ook in verhouding tot het aantal inwoners, liggen de inkomsten uit deze bron hoger dan gemiddeld voor de 19 gemeenten. Dit wordt onder andere verklaard door het hogere percentage van de opcentiemen bij de personenbelasting, maar ook door de iets gegoedere bevolking in de gemeente (in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde).

Het aandeel van de ontvangsten uit **andere gemeentetaksen en subsidies** bedraagt in Ganshoren 17 %, terwijl dit op niveau van de 19 Brusselse gemeenten 23 % is.

¹⁹ Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (2015), *Verslag over de financiële toestand van de Brusselse gemeenten 2008-2014*. Brussel Plaatselijke Besturen.

8-2

Verdeling van de gewone ontvangsten (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

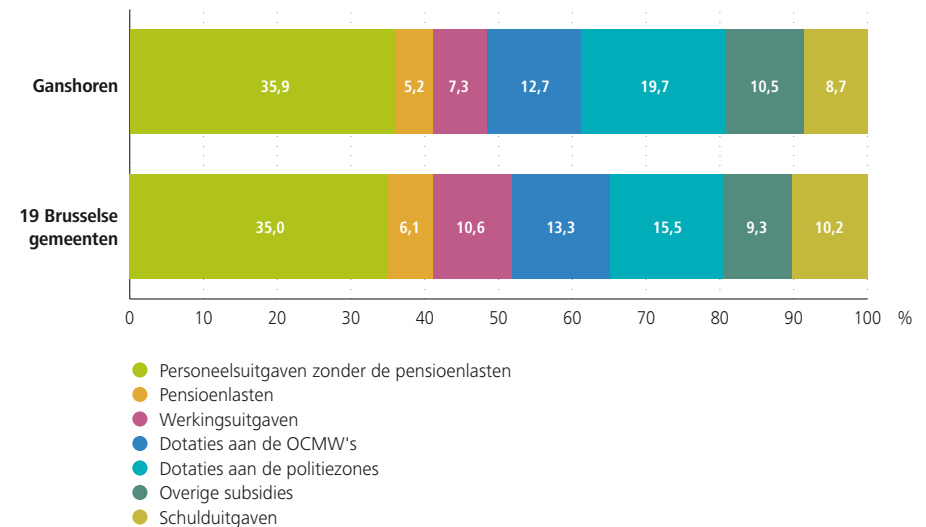
Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

- Noten:
- De ontvangsten uit prestaties zijn die waarvoor de gemeente als tegenprestatie iets levert (bijvoorbeeld huurinkomsten voor een gebouw).
 - De schuldontvangsten omvatten hoofdzakelijk de dividenden die de gemeenten krijgen van de intercommunales en daarnaast de kredietinteressen.

De personeelskosten nemen in Ganshoren, zoals in de andere gemeenten, het belangrijkste deel van de **gewone uitgaven** voor hun rekening **8-3**. In de periode 2008-2013 werd gemiddeld 41 % van de gewone uitgaven besteed aan de personeelskosten van het gemeentebestuur (pensioenlasten inbegrepen). Het aandeel van de transferuitgaven in het kader van de dotatie aan de politiezones in het totaal van de uitgaven is hoger dan voor de 19 Brusselse gemeenten samen. Merk wel op dat, zoals hoger vermeld, de uitgaven per inwoner lager liggen in Ganshoren dan voor de 19 gemeenten samen.

8-3

Verdeling van de gewone uitgaven (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

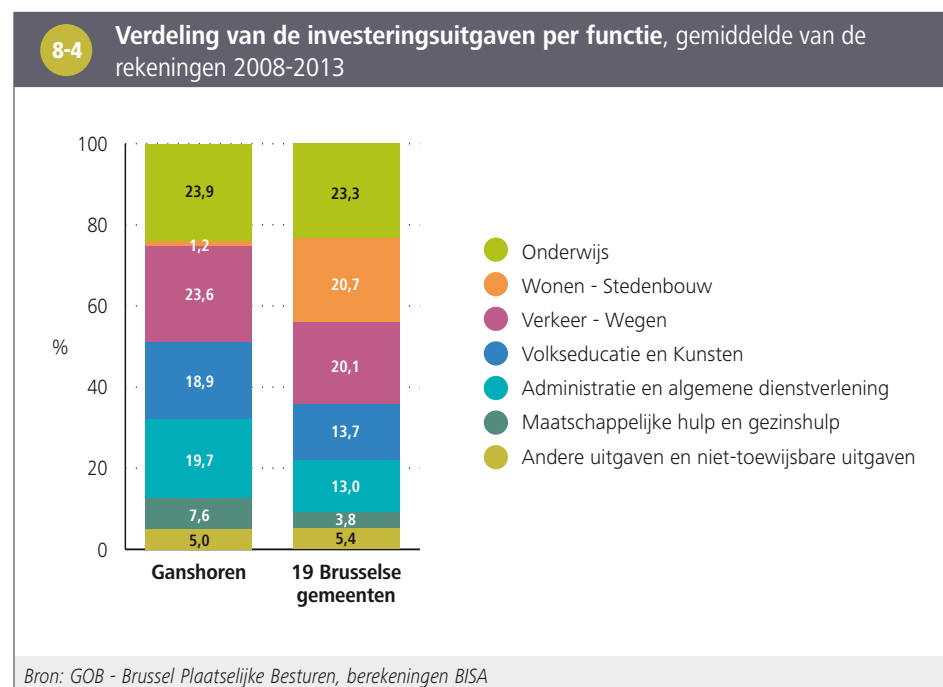

Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

8.3. INVESTERINGEN

De **uitgaven voor investeringen** schommelen sterk van jaar tot jaar. De posten "onderwijs", "verkeer en wegen", gevolgd door "administratie en algemene diensten" en "volkseducatie en kunsten" zijn de belangrijkste investeringsdomeinen in de gemeente gedurende de periode 2008-2013.

Anderzijds waren er tijdens deze periode bijna geen investeringen in de gemeente in het domein "wonen en stedenbouw" (incl. de wijkcontracten, voornamelijk gelegen langs het kanaal en dus afwezig in gemeenten zoals Ganshoren) **8-4**.

9. HUISVESTING

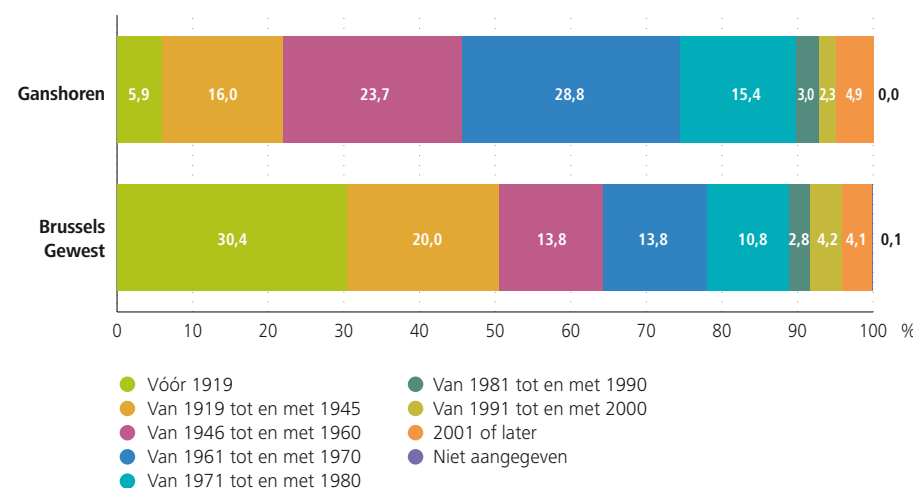
Op 1 januari 2014 telde Ganshoren 3 502 gebouwen en 11 657 woningen, waarvan 1 338 sociale woningen.

9.1. KENMERKEN VAN HET WONINGBESTAND

Ganshoren is een gemeente van de **tweede kroon** en kende dus een latere verstedelijking dan gemeenten van de **eerste kroon**. Gebouwen die dateren van voor de jaren twintig zijn dus zeldzaam in Ganshoren (6 % van het woningpark tegenover 30 % op niveau van het Gewest). De verstedelijking van de gemeente startte na de Eerste Wereldoorlog en nam na de Tweede Wereldoorlog toe in intensiteit: op basis van de gegevens van de Census 2011 over de **conventionele woningen** werd meer dan helft van het woningbestand van Ganshoren gebouwd in de periode van 1946 tot en met 1970 (een veel hoger aandeel dan in het hele Brusselse Gewest (28 %)) **9-1**.

9-1

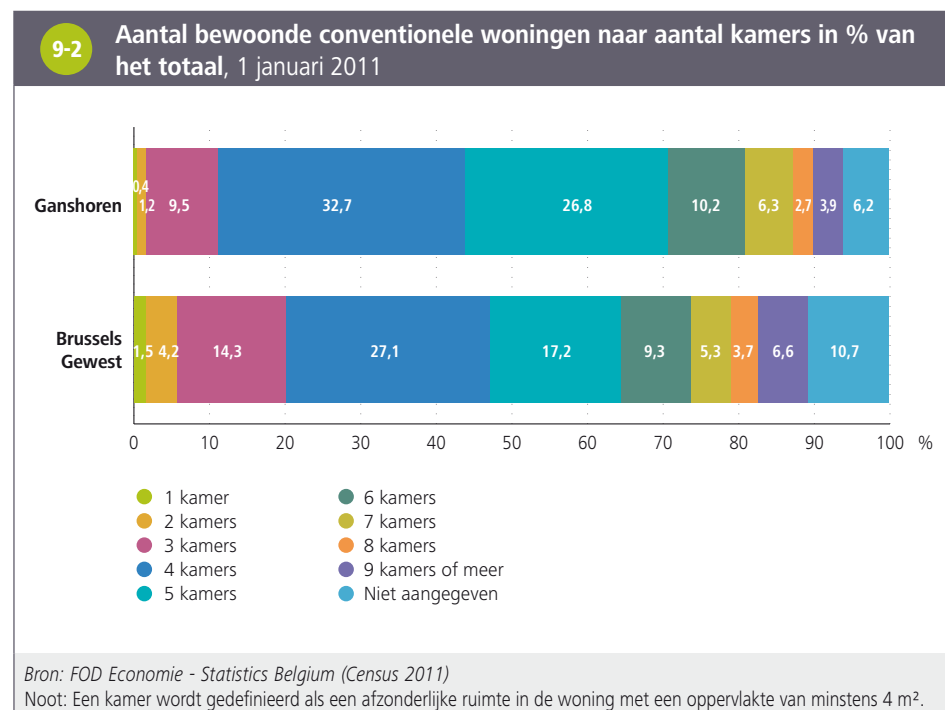
Aantal bewoonde conventionele woningen naar bouwperiode in % van het totaal, 1 januari 2011

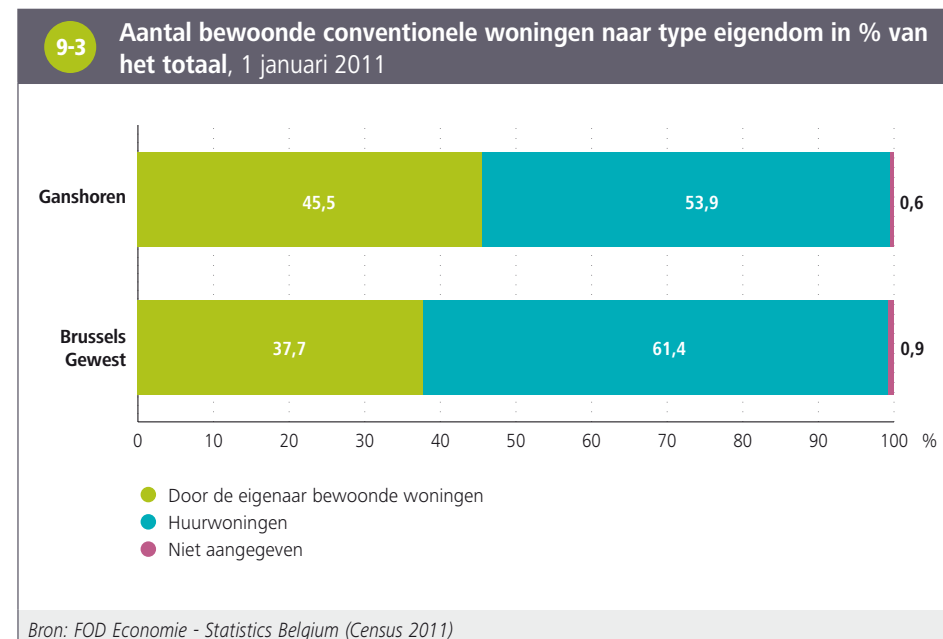
Bron: FOD Economie - Statistics Belgium (Census 2011)

Noot: Het bouwjaar is het jaar van beëindiging van de opbouw van het gebouw waarin de woning zich bevindt. Het gaat dus niet om de laatste renovatie.

Net zoals in het hele Gewest, zijn woningen met 4 **kamers** het sterkst vertegenwoordigd in Ganshoren (bijna een derde van het woningbestand), gevolgd door woningen met 5 kamers (meer dan een vierde) en 6 kamers (een tiende). De kleine woningen met drie kamers of minder zijn in Ganshoren veel minder goed vertegenwoordigd dan op niveau van het Brussels Gewest (11 % tegenover 20 %), evenals de grote woningen (8 kamers of meer) (7 % tegenover 10 % in het Gewest) ⁹⁻² ²⁰.

Nog steeds op basis van de gegevens van de Census 2011 blijkt dat het aandeel woningen bewoond door hun **eigenaar** hoger ligt in Ganshoren (45,5 %) dan in het hele Brussels Gewest (38 %) ⁹⁻³.

²⁰ Voor 6 % van de woningen kent men in Ganshoren het aantal kamers niet (11 % voor het hele Brussels Gewest).

9.2. SOCIALE WONINGEN

Op 31 december 2013 telt Ganshoren 1 338 sociale woningen, of 20 woningen meer dan in 2005. In verhouding tot het aantal huishoudens, ligt het aantal sociale woningen hoger in Ganshoren (12 per 100 huishoudens) dan in het Brussels Gewest (7 per 100) **9-4**. De sociale woningen zijn voor een groot deel geconcentreerd in de **wijk** "Villa's van Ganshoren", bestaande uit verschillende woontorens (die recent gerenoveerd werden), in het noordoosten van de gemeente.

Het aandeel huishoudens die ingeschreven zijn op de **wachtlijst** voor een sociale woning ligt in 2011 ongeveer even hoog als het gewestelijk gemiddelde (5,8 % tegenover 5,4 % in het Gewest)²¹.

9-4 Aantal en aandeel sociale woningen, 31 december 2013		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Aantal sociale woningen	1.338	39.393
Aantal sociale woningen voor 100 private huishoudens	12,0	7,3
<i>Bronnen: BGHM, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA</i>		

9.3. HUURPRIJS EN VASTGOEDPRIJZEN

De gemiddelde huur- en verkoopprijs van vastgoed in Ganshoren ligt lager dan die in het Brussels Gewest. In 2013 bedroeg de gemiddelde huurprijs voor een woning met twee slaapkamers 666 euro, tegenover 732 euro in het Gewest. De gemiddelde verkoopprijs van appartementen, flats en studio's bedraagt 153 100 euro en deze van gewone woonhuizen 283 300 euro (tegenover respectievelijk 224 800 euro en 365 200 euro in het Gewest) **9-5**.

9-5 Huurprijs en vastgoedprijzen		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Gemiddelde maandelijkse huurprijs van een woning met 2 slaapkamers in 2013 (euro)	666	732
Gemiddelde verkoopprijs van gewone woonhuizen in 2014 (duizenden euro)	283,3	365,2
Gemiddelde verkoopprijs van appartementen, flats en studio's in 2014 (duizenden euro)	153,1	224,8
<i>Bronnen: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie, FOD Economie - Statistics Belgium, BGHM</i>		

²¹ Zie Wijkmonitoring: www.wijkmonitoring.brussels

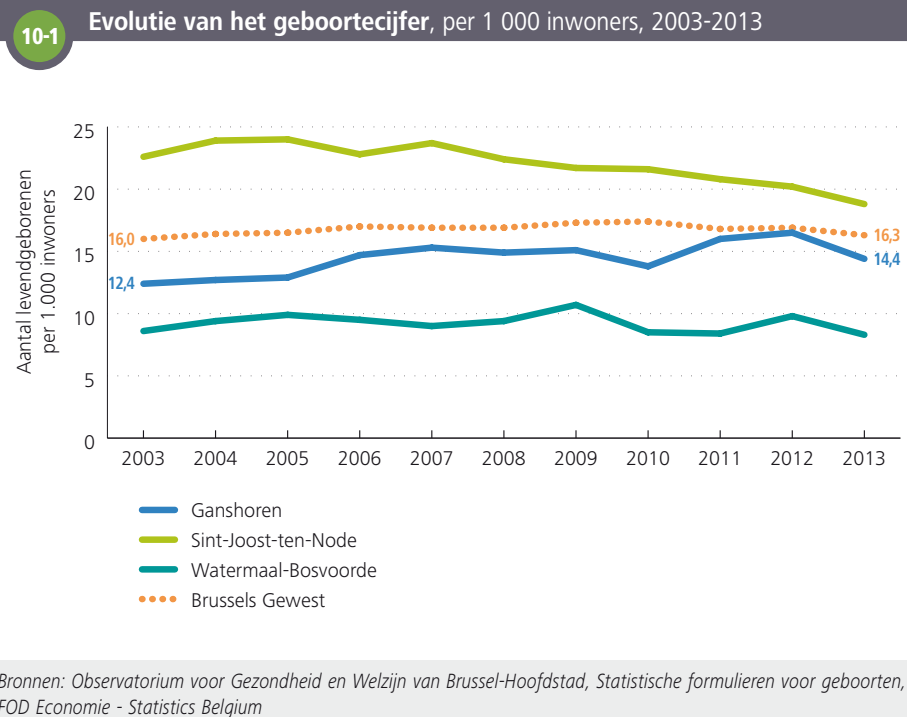
10. GEZONDHEID

10.1. GEZONDHEID VAN DE PASGEBORENEN

Geboortecijfer

In 2013 waren er 341 **levendgeborenen** in Ganshoren. Het verschil tussen het aantal geboorten in de [Statistische geboorteformulieren](#) en de gegevens van de [officiële bevolking](#) is verwaarloosbaar in deze gemeente. Dit betekent dat er in Ganshoren weinig personen worden geboren die niet officieel in het bevolkingsregister zijn ingeschreven²².

Tussen 2003 en 2013 zijn het aantal geboorten en het [geboortecijfer](#) gestegen in Ganshoren (gedeeltelijk door een groter aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd). Het **geboortecijfer** is ook gestegen, maar blijft lager dan dat van het Gewest **10-1**. Het [totale vruchtbaarheidscijfer](#) is in 2014 daarentegen wel hoger in Ganshoren (2,2) dan in het Gewest (1,9)²³. De vrouwen op vruchtbare leeftijd in Ganshoren hebben op dezelfde leeftijd gemiddeld meer kinderen dan in het Brussels Gewest, maar het aandeel vrouwen op vruchtbare leeftijd is in Ganshoren kleiner dan in het Gewest.

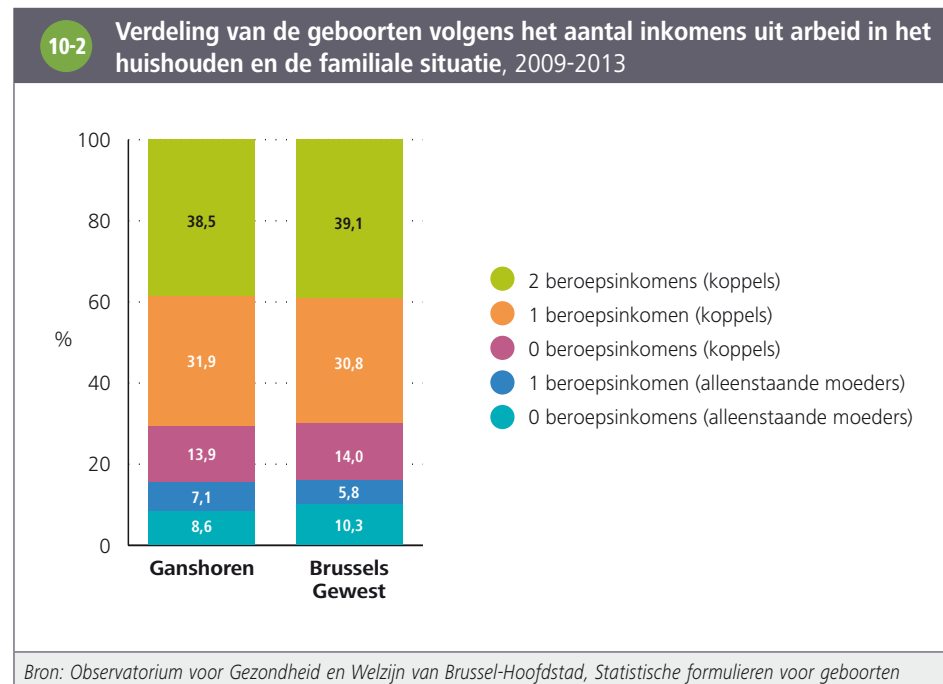

²² Anderzijds omvat de [officiële bevolking](#), in tegenstelling tot de [Statistische geboorteformulieren](#), wel de geboorten van Belgische inwoners die in het buitenland worden geboren. Voor meer informatie over dit thema zie Hercot et al (2015), Geboren worden als Brusselaar; Perinatale gezondheidsindicatoren van de Brusselaars 2002-2012, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

²³ Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium.

Sociodemografische kenmerken van de geboorten en de moeders

Het percentage kinderen dat in de periode 2009-2013 wordt geboren in een huishouden zonder inkomen uit arbeid is in Ganshoren (22,5 %) nipt lager dan in het Gewest (24 %). Verder wordt 39 % van de kinderen geboren in een huishouden met één inkomen tegenover 37 % in het Gewest. Het aandeel kinderen die geboren worden in een eenoudergezin (alleenstaande moeder) is 16 % in Ganshoren (identiek percentage als voor het Gewest) ¹⁰⁻².

In Ganshoren heeft 39,5 % van de vrouwen die tussen 2009 en 2013 bevallen zijn, niet de Belgische **nationaliteit** (tegenover 50 % in het Gewest), en is 71 % niet geboren als Belg (tegenover 74 % voor het Gewest).

Van de vrouwen die in 2013 bevallen zijn, zijn de meest vertegenwoordigde nationaliteiten respectievelijk de Belgische (63 % van de vrouwen), Marokkaanse (7 %), Roemeense (4,8 %), Franse (4,2 %) en Poolse nationaliteit (3,3 %). Tussen 2003 en 2013 kende het aandeel moeders van Roemeense en Poolse nationaliteit de sterkste groei vermits hun aandeel bijna nul was in het begin van de jaren 2000.

Gezondheid van de borelingen en de moeders

De vrouwen die tussen 2009 en 2013 bevallen zijn, hadden proportioneel meer **vroeggeboorten** in Ganshoren (9 %) dan in het Brussels Gewest (7 %) ¹⁰⁻³. De andere indicatoren voor de **gezondheid van moeder en kind** in Ganshoren, die verder worden voorgesteld, verschillen niet significant van deze van het Brussels Gewest.

10-3 Indicatoren van de gezondheid van moeder en kind, 2009-2013

	Ganshoren		Brussels Gewest
	Aantal	Per 100 levendgeborenen	Per 100 levendgeborenen
Meerlinggeboorten	61	3,5	3,8
Vroeggeboorte (< 37 weken)	157	9,0	7,3
Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur	169	9,7	9,9
Moeders < 20 jaar	30	1,7	2,2
Moeders ≥ 40 jaar	91	5,3	4,9

Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit

In Ganshoren is de **perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit** minder hoog dan in het Gewest, maar het zijn geen **statistisch significante verschillen** ¹⁰⁻⁴.

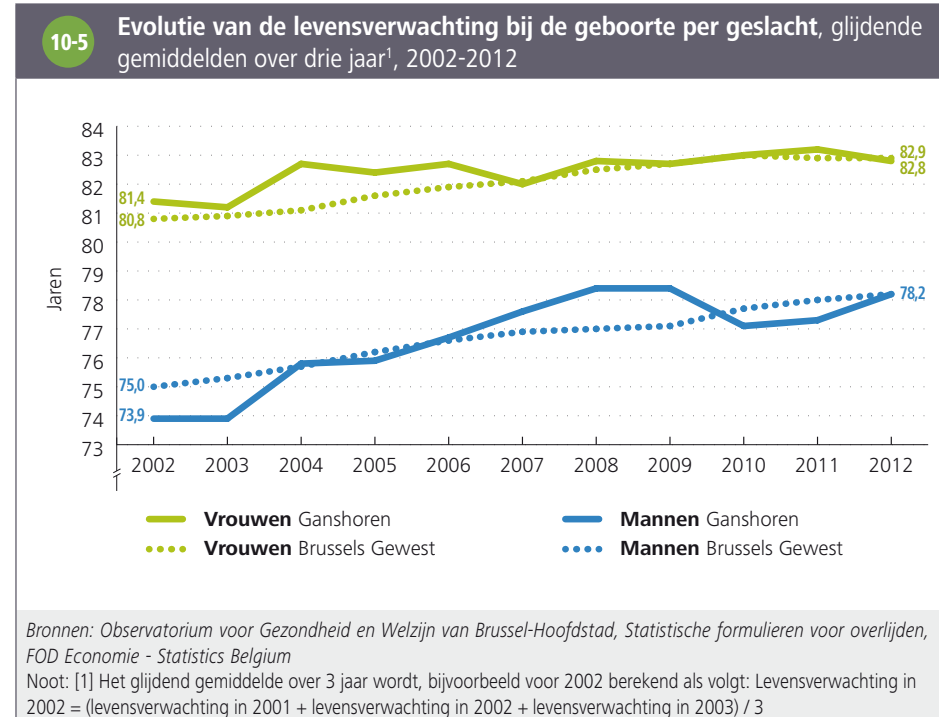
10-4 Perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte, 2009-2013			
	Ganshoren		Brussels Gewest
	Aantal	Per 1.000 geboorten	Per 1.000 geboorten
Perinatale mortaliteit	12	6,8	7,8
Infantiele mortaliteit	3	1,7	3,0
Foeto-infantiele mortaliteit	14	7,9	9,4

Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

10.2. ALGEMENE GEZONDHEIDSTOESTAND

Levensverwachting

In 2012 was de **levensverwachting**²⁴ in Ganshoren even hoog als in het Gewest, namelijk 82,8 jaar voor vrouwen en 78,2 jaar voor mannen. In de periode 2002-2012 steeg de levensverwachting voor de mannen sterker dan voor de vrouwen, zowel in Ganshoren als in het Brussels Gewest ¹⁰⁻⁵.

²⁴ De **levensverwachting** in 2012 wordt hier bepaald als het glijdend gemiddelde van de levensverwachting over 3 jaar heen ((levensverwachting 2011 + levensverwachting 2012 + levensverwachting 2013) / 3).

Vroegtijdig overlijden (voor 75 jaar)

In Ganshoren bedraagt het vroegtijdig sterftcijfer (voor 75 jaar) 409 per 100.000 mannen en 335 per 100.000 vrouwen ¹⁰⁻⁶. Na standaardisatie voor leeftijd is het vroegtijdig sterftcijfer van de vrouwen in Ganshoren beduidend hoger dan voor het Brussels Gewest. In vergelijking met de situatie van het Gewest, is het vroegtijdige mortaliteitscijfer voor de oorzaak in de tabel, niet significant verschillend.

10-6

Bruto vroegtijdig sterftcijfer (< 75 jaar) voor de belangrijkste vroegtijdige doodsoorzaken, per geslacht, Ganshoren en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2013

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹
Alle doodsoorzaken	202	409,3	-2 %	180	334,6	+19 %
Kankers	76	154,0	+3 %	81	150,6	+27 %
<i>Kanker van strottenhoofd, luchtpijp, bronchiën en longen</i>	22	44,6	-11 %	18	-	-
Hart- en vaatziekten	43	87,1	+2 %	29	53,9	+15 %
Uitwendige doodsoorzaken	26	52,7	+3 %	18	-	-

Bronnen: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor overlijden, FOD Economie - Statistics Belgium

Noten: [1] Verschil in mortaliteit = $(\text{Gestandaardiseerde mortaliteitsratio} - 1) \times 100$

- Enkel de doodsoorzaken die meer dan 20 overlijdens tellen voor een van beide geslachten, zijn opgenomen in deze tabel. Indien er minder dan 20 gevallen zijn, worden het bruto sterftcijfer en het mortaliteitsverschil in vergelijking met het Gewest niet weergegeven en wordt de cel blanco gelaten.
- De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Kankers: incidentie en screeningsprogramma's

Longkanker, dikke darmkanker, borstkanker (bij de vrouw) en prostaatkanker (bij de man) zijn de belangrijkste kankers in het Brussels Gewest.

In Ganshoren is de gestandaardiseerde **incidentie** van prostaatkanker bij mannen in de periode 2009-2012 significant lager dan in het Gewest. De incidenties van andere kankertypes die in de tabel staan, verschillen niet significant van deze van het Gewest

10-7.

10-7 Bruto incidentiecijfers van longkanker, colorectale kanker, prostaatkanker en borstkanker, Ganshoren en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2012			
	Aantal kankers	Bruto incidentiecijfer (/100.000)	Vershil in incidentie in vergelijking met het Gewest ¹
Mannen			
Colorectaal	40	95,2	+17 %
Prostaat	39	92,8	-35 %
Longen-bronchiën	32	76,2	-21 %
Vrouwen			
Borst	122	227,7	+17 %
Colorectaal	33	67,1	-9 %
Longen-bronchiën	22	44,7	-6 %

Bronnen: Stichting Kankerregister en FOD Economie - Statistics Belgium
 Noten: [1] Vershil in incidentie = $(\text{Gestandaardiseerde incidentieratio} - 1) \times 100$
 • De statistisch significante verschillen in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Er bestaan internationale aanbevelingen voor de systematisch georganiseerde **screening** voor dikke darmkanker en, bij vrouwen, voor borstkanker en baarmoederhalskanker.

In Ganshoren is de totale borstkankerscreening dezelfde als in het Gewest. Het aandeel vrouwen dat een mammografie kreeg in het kader van het georganiseerde en gratis programma ('mammothest' genoemd) is hoger dan voor het Gewest²⁵ 10-8. De totale dekkingsgraad is echter lager dan de Europese aanbeveling van 70 % participatie.

10-8 Dekkingsgraad van het georganiseerde borstkankerscreeningsprogramma en totale dekking van borstonderzoeken bij vrouwen van 50 tot 69 jaar, 2011-2012		
	Ganshoren	Brussels Gewest
Mammothest	12,6 %	9,9 %
Mammografie en/of mammothest	54,0 %	52,9 %

Bronnen: InterMutualistisch Agentschap, Brumammo, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

Wat de screening voor baarmoederhalskanker betreft, is het percentage vrouwen tussen 25 en 64 jaar dat een uitstrijkje heeft laten nemen in de periode 2010-2012 in Ganshoren (56 %) iets hoger dan in het Brussels Gewest (53 %)²⁶.

25 Voor meer informatie over dit thema, zie Yannart et al (2015) *Vierde evaluatierapport van het georganiseerde screeningsprogramma voor borstkanker in het Brussels Gewest (2009-2013)*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

26 InterMutualistisch Agentschap, Atlas. www.aim-ima.be

WOORDENLIJST

Activiteitsgraad: percentage van de [beroepsbevolking](#) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Arme sikkel: zone van het Brussels Gewest waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont. Deze bestaat uit de wijken in het noorden en het westen van de [eerste kroon](#). Deze wijken behoren tot de armste wijken van het Gewest, ze vormen een sikkel rond het stadscentrum, van Sint-Joost-ten-Node tot de lage gedeelten van Vorst.

Armoederisicogrens: in navolging van de andere landen van de Europese Unie gebruikt België een relatieve armoededrempel om het aandeel van de bevolking te meten dat een armoederisico vertoont. Deze drempel werd vastgelegd op 60 % van het nationaal mediaan equivalent beschikbaar inkomen van het huishouden. Op basis van de enquête EU-SILC 2014 (inkomens 2013) wordt deze drempel in België vastgelegd op 1 085 euro per maand voor een alleenstaande persoon, 1 736 euro per maand voor een alleenstaande ouder met twee kinderen en 2 279 euro per maand voor een koppel met twee kinderen. Personen met een equivalent inkomen onder deze drempel worden beschouwd als risico lopend op armoede.

Beroepsbevolking: de beroepsbevolking van een grondgebied verwijst naar de inwoners van dit grondgebied die daadwerkelijk aanwezig zijn op de arbeidsmarkt, ongeacht of ze werken (tewerkgestelde bevolking op beroepsleeftijd) of werkloos zijn ([niet-werkende werkzoekenden](#)).

Binnenlandse werkgelegenheid: de binnenlandse werkgelegenheid stemt overeen met de banen van personen die op een grondgebied werken, ongeacht de woonplaats van de werknemers.

Btw-plichtige ondernemingen: de statistieken van btw-plichtige ondernemingen worden opgesteld door Statistics Belgium van de FOD Economie. Ze tellen enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen. Wat betekent dat deze statistieken geen rekening houden met de verschillende exploitatiezetels die een onderneming kan hebben, verdeeld over een of meerdere gemeenten en deze als een enkele onderneming beschouwen, gevestigd in de gemeente waar de maatschappelijke zetel zich bevindt.

De [stopzettingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal die niet meer aanwezig zijn in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar maar wel voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een onderneming die een gemeente verlaat om zich ergens anders te vestigen, zonder zijn statuut te veranderen in het register van btw-plichtige ondernemingen, zal niet in het aantal stopzettingen worden meegeteld.

De [oprichtingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal ondernemingen aanwezig in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar en niet voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een reeds geregistreerde onderneming die zich op het grondgebied van een gemeente vestigt, wordt niet als een oprichting beschouwd. De statistieken 2014 voor het aantal btw-plichtige ondernemingen waren bijgevolg uitzonderlijk hoog, vergeleken met de jaren voordien. Dat is te verklaren door een verandering in de wetgeving die sinds januari 2014 de prestaties van advocaten onderwerpt aan de btw. In de eerste maanden van 2014 hebben zij dan ook stappen moeten ondernemen om hun btw-inschrijving in orde te brengen. Deze inschrijvingen om zich aan te passen aan de nieuwe regels zijn geen echte oprichtingen van ondernemingen, omdat deze ondernemingen in de meeste gevallen reeds actief waren.

De [faillissementsgraad](#) van ondernemingen wordt berekend door het aantal faillissementen van ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve btw-plichtige ondernemingen van dat jaar. Het aantal faillissementen van ondernemingen is gebaseerd op de aangiften van de handelsrechtbanken, aangevuld door informatie uit het ondernemingsregister van Statistics Belgium. We stellen vast dat er bijzonder veel waren in 2013 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, omdat de handelsrechtbanken van Brussel voor koophandel in de loop van dit jaar een

“massale” schoonmaakoperatie hebben doorgevoerd voor de ondernemingen met een economische gezondheid die als dubieus werd beschouwd.

Circulaire migratie: duidt de beweging aan van personen die hun levensruimte delen tussen twee landen, wat vaak de mogelijkheid biedt om contact te houden met de familie die in het land van herkomst is gebleven en simultaan een baan in het buitenland te behouden.

Conventionele woningen: de conventionele woningen worden gedefinieerd als een geheel van aparte (omringd door muren en daken) en onafhankelijke potentiële verblijven (met een ingang direct naar de straat, een trap of de gang) die vanuit architecturaal standpunt opgetrokken zijn met permanente bewoning als doel.

Economische afhankelijkheidscoëfficiënt: de economische afhankelijkheidscoëfficiënt wordt verkregen door de bevolking in de meest afhankelijke leeftijdsschijven (namelijk de personen jonger dan 18 en de 65-plussers) te delen door de bevolking die het meest in aanmerking komt om een professionele activiteit uit te oefenen (18-64 jarigen).

Eerste kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De eerste kroon van het Brussels Gewest verwijst naar de wijken tussen de lanen van kleine ring en de middenring, gevormd door de grote lanen in het zuiden (Churchilllaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze eerste kroon was volledig verstedelijkt rond 1930.

Equivalent leefloon: het equivalent leefloon is een financiële hulp die het OCMW in het kader van het recht op maatschappelijke hulp toekent aan personen die niet in aanmerking komen voor het recht op [leefloon](#) omdat ze niet voldoen aan de eisen in termen van nationaliteit, leeftijd of inkomen, maar die wel in een gelijkaardige noodbehoevende situatie verkeren. Het gaat hoofdzakelijk om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met verblijfrecht, die niet zijn ingeschreven in het rijksregister. De bedragen zijn identiek aan deze van het [leefloon](#).

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Fiscale statistieken: deze statistieken bevatten informatie over inkomens op basis van de aangiften in de personenbelastingen van personen die hun hoofdverblijfplaats in België hebben. Om deze te kunnen interpreteren moet men rekening houden met een aantal zaken. De gegevens hebben enkel betrekking op de inkomens die onderworpen zijn aan de personenbelasting. Sommige soorten inkomens zijn niet belastbaar en worden

dus niet mee opgenomen in de fiscale statistieken. Dit betekent dat sommige sociale transfers ([leefloon](#), [equivalent leefloon](#) en kinderbijslag in het bijzonder) vrijgesteld zijn van belastingen en dus niet mee opgenomen worden in het belastbaar inkomen. Ook zijn er enkele personen met een hoog inkomen dat niet belastbaar is via het nationaal systeem, zoals de buitenlandse diplomaten of internationale ambtenaren. De personen met deze verschillende soorten niet belastbare inkomens kunnen worden opgenomen in de aangiften waarvan het belastbaar inkomen nul is (en dus niet worden vermeld in de meeste fiscale statistieken) of in de lage inkomensklassen. Daarenboven onderschatten fiscale statistieken de inkomens uit kapitaal (roerende goederen en vastgoed) zwaar.

Foeto-infantiele sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0 tot verstreken 364 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Geboortecijfer: het geboortecijfer is de verhouding tussen het jaarlijks aantal geboorten en de totale bevolking.

Gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid (GVE): deze indicator kan de gemiddelde levensstandaard binnen een bevolking benaderen, door rekening te houden met de structuur van de bevolking volgens de leeftijd en de samenstelling van de huishoudens. Om het gemiddeld inkomen per GVE van een gemeente te berekenen, wordt het fiscale inkomen (hier na belastingen) van de inwoners van de gemeente dus gedeeld door het aantal GVE van de gemeente (de berekeningswijze houdt geen rekening met aangiften van een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul). Om het aantal GVE van de gemeente te berekenen, gebruiken we een equivalentieschaal die wordt toegepast om het aantal personen in een huishouden om te zetten in “equivalent volwassene”: aan de eerste volwassene wordt een coëfficiënt 1 toegekend, aan alle andere personen ouder dan veertien jaar 0,5 en aan kinderen van veertien jaar en jonger 0,3. De bevolking werd hier dus omgezet in GVE om rekening te houden met de structuur van de huishoudens omdat deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. Om vergelijkingen mogelijk te maken, moet elke persoon die deel uitmaakt van een collectief huishouden in de berekening worden beschouwd als gezinshoofd van een private huishouden.

Geslachtsverhouding: het gaat om de verhouding tussen het de aantal mannen en het aantal vrouwen. Via deze graad kan men de verdeling van de bevolking naar geslacht analyseren.

Gestandaardiseerde incidentieratio: totaal aantal gevallen van een bepaalde ziekte in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” gevallen in de gemeente

(verkregen door het incidentiepercentage per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gestandaardiseerd sterftecijfer: totaal aantal sterfgevallen in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” sterfgevallen in de gemeente (verkregen door het sterftecijfer per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gini-coëfficiënt: is een indicator van inkomensongelijkheid. De coëfficiënt schommelt tussen 0 en 1. De coëfficiënt is gelijk aan 0 in een situatie van perfecte gelijkheid waarin iedereen hetzelfde inkomen zou hebben. De coëfficiënt is daarentegen gelijk aan 1 in een situatie van totale ongelijkheid (één iemand heeft het volledige inkomen en de rest heeft geen inkomen). De coëfficiënt wordt hier berekend op basis van de [fiscale statistieken](#), de aangiften met een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul, worden niet mee in rekening gebracht.

Graad van financiële autonomie: aandeel van het eigen vermogen van de gemeente (met uitzondering van de voorzieningen voor risico's en lasten) in procent van het totale passief.

Groen en blauw netwerk: een programma in het Brussels Gewest met als doelstelling groene ruimten creëren, ze aaneenschakelen door middel van met groen omzoomde straten en rivieren doen herleven in het belang van de inwoners en binnen een bredere ecologische visie. Het werd opgestart in 1996 en werd in 1999 mee opgenomen in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP).

Infantiele sterfte: aantal sterfgevallen van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0+ tot verstreken 364 dagen) per 1 000 levendgeborenen.

Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur: het geboortegewicht hangt nauw samen met de zwangerschapsduur. Bepaalde factoren kunnen bij identieke zwangerschapsduur tot een lager geboortegewicht leiden: roken, alcohol, aandoeningen van de placenta, enz. Foetusen met een laag gewicht in vergelijking met het gemiddelde van de foetusen die na een identieke zwangerschapsduur geboren worden, hebben vaak perinatale gezondheidsproblemen en een hoger mortaliteitsrisico. Het lage geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap komt overeen met de totale levendgeborenen met een gewicht lager dan het percentiel 10 van de geboorten voor dezelfde zwangerschapsduur (zwangerschapsduur van 24 tot en met 41 weken), tijdens de geanalyseerde periode (hier 2009-2013).

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Leefloon: het leefloon (tot 2002 bestaansminimum genoemd) is een specifieke vorm van het recht op maatschappelijke integratie. Het gaat om een minimuminkomen dat het OCMW toekent aan personen die onvoldoende bestaansmiddelen hebben en niet in staat zijn om deze via andere middelen te verwerven (residuaire recht). De rechthebbende moet ook voldoen aan andere toekenningsvoorwaarden, in termen van werkbereidheid, nationaliteit, woonplaats en leeftijd.

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Levensverwachting: de hier bestudeerde levensverwachting betreft de levensverwachting bij de geboorte, die aangeeft hoe oud iemand gemiddeld zou worden indien hij of zij vanaf de geboorte en doorheen zijn of haar leven op elke leeftijd dezelfde overlijdenskansen zou accumuleren als deze die opgetekend werden in de verschillende leeftijdscategorieën van de bestudeerde populatie gedurende een bepaald periode. De levensverwachting is in die zin geen voorspelling maar karakteriseert alleen op een synthetische manier de vastgestelde leeftijdsspecifieke sterftecijfers van de bestudeerde periode.

Liquiditeitsratio: aandeel van de schulden op een jaar of meer en van de financiële rekeningen in procent van de schulden op een jaar of meer van de gemeente.

Lokale vestigingseenheden: exploitatiezetels van de ondernemingen in de gemeente waar ze werkelijk gevestigd zijn, op voorwaarde dat ze ten minste één werknemer aangegeven hebben bij de RSZ.

Niet-werkende werkzoekende (NWWZ): personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst (Actiris in het Brussels Gewest).

Officiële bevolking: alle personen die wettelijk ingeschreven zijn bij hun gemeentelijke administratie, met uitzondering van de asielzoekers.

Perinatale sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen in de eerste week (0 tot verstreken 6 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV): om de financiële toegang van personen met een laag inkomen tot de gezondheidszorg te verbeteren, krijgen verschillende categorieën personen (alsook hun personen ten laste) een verhoogde tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en dus een daling van het remgeld. Sinds januari 2014 zijn er drie voorwaarden die elk

recht kunnen geven op de verhoogde tegemoetkoming: (1) recht hebben op bepaalde uitkeringen ([leefloon](#), [equivalent leefloon](#), IGO, tegemoetkoming voor personen met een handicap, verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap); (2) het statuut van wees of niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV); (3) een laag inkomen. Voor de eerste twee categorieën wordt het recht op de verhoogde tegemoetkoming automatisch toegekend voor de gerechtigde en zijn personen ten laste. Personen met een laag inkomen, die niet automatisch recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming, kunnen een aanvraag indienen en het recht wordt al dan niet toegekend op basis van een onderzoek van de inkomens van het huishouden.

Senioriteitscoëfficiënt: de senioriteitscoëfficiënt geeft het relatieve aandeel aan van de oudste personen (80 jaar en meer) binnen de groep senioren (65 jaar en meer). Deze coëfficiënt meet de vergrijzing van de senioren.

Statistische formulieren voor geboorten en overlijden: de geboorte- en sterftestatistieken kunnen aan de hand van twee bronnen worden opgesteld: het rijksregister ([officiële bevolking](#)) en de statistische formulieren voor geboorten en overlijden. Deze laatste bron omvat alle geboorten en overlijdens, ook deze bij de personen die niet ingeschreven zijn in het rijksregister, maar die in de gemeente wonen. Het aantal geboorten en overlijdens dat via de formulieren wordt geteld, is meestal hoger dan het aantal geboorten en overlijdens via het rijksregister.

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Statistische sectoren: de statistische sectoren vertegenwoordigen de kleinste administratieve eenheid en is het resultaat van de onderverdeling van het grondgebied door de Algemene Directie Statistiek, op basis van structurele kenmerken die worden geïdentificeerd via volkstellingen (de laatste belangrijke aanpassingen dateren van 2001).

Statistisch significant verschil: een verschil tussen twee cijfers wordt statistisch significant genoemd, wanneer de kans heel groot is dat dit verschil overeenstemt met een reëel verschil en het risico dat het verschil het resultaat is van toeval, heel klein is.

Totaal vruchtbaarheidscijfer: aantal kinderen dat een vrouw in het reproductieve leeftijdsinterval zou krijgen indien ze hetzelfde vruchtbaarheidscijfer zou blijven vertonen op elke leeftijd. Het wordt berekend door de [vruchtbaarheidscijfers](#) per leeftijd op te tellen.

Tweede kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De tweede kroon van het Brussels Gewest omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen, buiten de middenring, gevormd door

de grote lanen in het zuiden (Churchilllaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidtlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze tweede kroon werd verstedelijkt na de [eerste kroon](#) en bereikte de grenzen van het Brussels Gewest rond 1960.

Verouderingscoëfficiënt: de verouderingscoëfficiënt is de verhouding tussen het bevolkingsaandeel van senioren (65 jaar en meer) in vergelijking met het bevolkingsaandeel van de jongsten (jonger dan 18 jaar). Deze meet de vergrijzing van de bevolking.

Vruchtbaarheidscijfer: de verhouding van het aantal levendgeboorten bij vrouwen van een bepaalde leeftijd tot het aantal vrouwen van die leeftijd. De verstreken leeftijd, m.a.w. de leeftijd bij de laatste verjaardag, wordt in aanmerking genomen.

Werkgelegenheidsgraad: percentage van de [werkende bevolking](#) (werkend) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Werkloosheidsgraad: percentage van de werkloze bevolking ([niet-werkende werkzoekenden](#)) in de [beroepsbevolking](#).

Wijken: de wijken van het Brussels Gewest die in deze publicatie worden gebruikt, zijn deze van de Wijkmonitoring. Een wijk is een som van [statistische sectoren](#), aan elkaar grenzend, gegroepeerd in functie van hun sociodemografische en fysieke kenmerken.

Voor meer informatie: www.wijkmonitoring.brussels

LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN

Actiris	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
BGHGT	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën	OKAN	Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers
BGHM	Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij	ONE	Office de la Naissance et de l'Enfance
BISA	Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse	POD	Programmatorische Federale Overheidsdienst
Brumammo	Brussels Coördinatie Centrum voor Borstkankeropsporing	RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
btw	Belasting over de toegevoegde waarde	RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
CITYDEV	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
EU	Europese Unie	RVP	Rijksdienst voor Pensioenen
EU-SILC	European Union – Statistics on Income and Living Conditions	RVV	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming voor de verzekering voor geneeskundige verzorging
FOD	Federale Overheidsdienst	UZ	Universitair Ziekenhuis
GBP	Gewestelijk bestemmingsplan	WSE	Steunpunt Werk en Sociale Economie
GEN	Gewestelijk Expresnet		
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie		
GOB	Gewestelijke Overheidsdienst Brussel		
IGO	Inkomensgarantie voor ouderen		
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid		
NBMV	Niet-begeleide minderjarige vreemdeling		
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden		
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn		

VOOR WIE MEER WIL WETEN

MEER INDICATOREN

Wijkmonitoring van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:
www.wijkmonitoring.brussels

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse:
www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad:
www.observatbru.be

NASLAGWERKEN

Corijn, E. & van de Ven, J., 2013, *The Brussels Reader. A small world city to become the capital of Europe*. Bruxelles, VUBPRESS.

Dessouroux, C., 2008, *Espaces partagés, espaces disputés. Bruxelles, une capitale et ses habitants*. Bruxelles, Université libre de Bruxelles (CIRHIBRU) & Ministère de la Région de Bruxelles-Capitale.

Jaumain, S. (Dir.), 2009, *La Région de Bruxelles-Capitale. Histoire & Patrimoine des communes de Belgique*. Bruxelles, Racine.

Vandermotten, C., 2014, *Bruxelles, une lecture de la ville. De l'Europe des marchands à la capitale de l'Europe*. Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles.

Van Hamme, G. (Dir.), Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I. & Loopmans, M. (2015). *Dynamiek van buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*. ULB – IGEAT. KULeuven – Department of Earth and Environmental Sciences. POD Maatschappelijke Integratie, Brussel. http://forms.mi-is.be/Atlas_NDL.pdf

Zoom op de gemeenten: Ganshoren

De publicatie “Zoom op de gemeenten” van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad verzamelt en analyseert demografische, socio-economische, welzijns- en gezondheidsindicatoren van de bevolking voor elk van de 19 Brusselse gemeenten. Deze publicatie dient als beleidsondersteunend instrument en geeft voor het werkveld inzage in de kenmerken van de bevolking waarmee en het territorium waarop ze werken.

www.bisa.brussels
www.observatbru.be

Dit document is ook beschikbaar in het Frans.
Ce document est également disponible en français.